

Krajevne novice

Glasiło obćine Šmartno pri Litiji

Oktober 2021

Letnik 6, številka 7

Iz tokratne vsebine:

Zaključene investicije v letu 2021

stran 3

Pogovor z gospodom Francijem Šircljem

stran 4-5

Odprtje Valvasoriane na gradu Bogenšperk

stran 12

Prvi mesec LIGE NLB je za nami

stran 22

ISSN 2463-8579

Občina Šmartno pri Litiji

Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji
Elektronski naslov: info@smartno-litija.si
Telefon: 01 896 27 70
Faks: 059 097 480

Uradne ure

Ponedeljek: 8.00–12.00 in 13.00–15.00
Sreda: 8.00–12.00 in 13.00–17.00
Petek: 8.00–13.00

Uradne ure župana so po dogovoru, zaželeno je predhodna najava na telefonsko številko 01 896 27 70.

**Glasilo občine Šmartno pri Litiji
Krajevne novice**

Prispevke in oglase za naslednjo številko Krajevnih novic, ki bo izšla novembra 2021, pričakujemo najkasneje do četrтка, 28. 10. 2021, na elektronski naslov uredništva: krajevenovice@bogensperk.si. Članke, prejete po tem datumu, bomo objavili v okviru možnosti. Avtorje prispevkov in naročnike oglasov naprošamo, naj pri svojem pisanju in oblikovanju upoštevajo navodila, ki so objavljena na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji.

Izdajatelj:

Javni zavod Bogenšperk

Odgovorni urednik:

dr. Jernej Kotar

Uredniški odbor:

Katarina Kragelj, Domen Merzel, Matjaž Hostnik, Manca Vidic in Uroš Pušnik

Jezikovni pregled:

Janoš Železnik

Naslovna fotografija:

Valvasoriana

Foto:

Marta Kotar

Prelom in priprava za tisk:

Biroservis – Mlakar Gorazd s. p.,
Ustje 7, 1275 Šmartno pri Litiji

<https://obcina.smartno.si/mediji/krajevne-novice/>

**Glasilo izhaja v nakladi
1800 izvodov in je brezplačno.**

ISSN 2463-8579

Spoštovane občanke in občani,

najprej voščim iskrene čestitke ob občinskem prazniku, za katerega upam, da letos ne bo zdrsnil mimo nas. Zato vas že sedaj vabim, da se udeležite prazničnih dogodkov ob občinskem prazniku. Vesel sem, da bomo letos nagradili naše občinske nagrajence, vidne občane, ki so s svojim delom in prizadevanjem pomembni gradniki naše občine in širše skupnosti. Vsem nagrajencem že sedaj iskreno čestitam.

Živimo v času, ko se soočamo s sprejetimi ukrepi, ki so pomembni za obvladovanje epidemije. Ne glede na to, kakšno je prepričanje posameznika o cepljenju – za ali proti, se na vas obračam s prošnjo, da smo strpni, odgovorni in solidarni. Predvsem si želim, da bi kljub prilagojenemu načinu življenja ohranili normalen dialog.

V tem jesenskem obdobju zaključujemo oziroma smo zaključili kar nekaj pomembnih projektov. Pri tem bi se rad zahvalil vsem tistim, ki ste kakorkoli pripomogli, da

so se ti projekti uspešno zaključili. Želim si, da bi to bila tudi vzpodbuda za tiste, ki pri nadaljnjih projektih niste tako suvereni ali celo o njih niste prepričani. Žal je tako, da je pri vseh (večjih) projektih potrebna velika strpnost ali celo odpovedovanje lastnim interesom za naše skupno dobro. In le tako lahko dosežemo napredek v naši občini. Srečno, ostanite zdravi!

Rajko Meserko, župan

Občina je bila uspešna na razpisu MIZŠ za gradnjo vrtca

Občina Šmartno pri Litiji je 1. 3. 2021 vložila vlogo na razpis MIZŠ za sofinanciranje gradnje vrtca. Dne 17. 9. 2021 smo na podlagi sklepa Vlade RS (z dne 7. 8. 2021) o dodelitvi dodatnih sredstev prejeli pozitiven odgovor oziroma sklep. Občini je tako z izpolnjevanjem razpisnih pogojev in vloženim predlaganim projektom za projekt gradnje vrtca dodeljenih **1.172.667,07 EUR** s predvidenim financiranjem v letih 2022–2023. Občina nadaljuje z izbiro izvajalca in urejanjem gradbene dokumentacije.

Rajko Meserko, župan

Smartnovanje
PRAZNIK OBČINE ŠMARTNO PRI LITIJ
8. - 12. november
2021

Preverite program

TurizemSmartno
Občina Šmartno pri Litiji
www.smartno.si
01 89 87 867

10. november
Osrednja občinska proslava
ob 19. uri
Kulturni dom Šmartno pri Litiji

12. november
Martinovanje pod
šotorom

Dogočki bodo potekali v skladu z aktualnimi ukrepi za zajezitev epidemije COVID-19.

Občina Šmartno pri Litiji
JAVNI ZAVOD BOGENŠPERK
Knjižnica Litija
Smartno

Zaključene investicije v letu 2021

Avtor članka: Aleš Krže

Asfaltiranje dela javne poti 709401–Lupinica–Bernardovec–Ježni Vrh.

Rekonstruiral se je cca 550 metrov dolg odsek problematičnega klanca v naselju Lupinica (Bernardovec). V okviru projekta so se izvedli vodovodni priključki.

Zaključek investicije: avgust 2021

Vrednost gradbenih del: 119.822,60 EUR (z DDV)

Asfaltiranje treh odsekov cest v Preski nad Kostrevnico v dolžini cca 1100 metrov.

Javna pot 709261–Preska–Grmada–Cerovec v dolžini 600 metrov, javna pot 709282–Preska 18 v dolžini cca 400 metrov in javna pot 709283–Preska 20 v dolžini cca 100 metrov.

Občani so izvedli spodnji ustroj.

Zaključek investicije: avgust 2021

Vrednost gradbenih del: 71.936,47 EUR

Ureditev križišča javne poti 709541–Simon.–Ravni Osr.–Plan. in lokalne ceste 208221–Črni P.–Sim.–M. Goričica

Zaključek investicije: avgust 2021

Vrednost gradbenih del: 27.746,55 EUR

Asfaltiranje dela javne poti 709651–Reka–Gojzdar–Krmuc v dolžini cca 540 metrov

Občani so izvedli spodnji ustroj.

Zaključek investicije: avgust 2021

Vrednost gradbenih del: 31.287,31 EUR

Asfaltiranje dela lokalne ceste 208181 Štrus–Reka–Veliko Trebeljevo v dolžini cca 1400 metrov

Občani so izvedli spodnji ustroj.

Zaključek investicije: avgust 2021

Vrednost gradbenih del: 77.713,62 EUR

Mrliška vežica Velika Štanga

Zaključek investicije: september 2021

Uporabno dovoljenje še ni pridobljeno.

Ocenjena vrednost gradbenih del: 192.000 EUR (brez DDV)

Gradnja sekundarne kanalizacije na Ustju

Avtorica članka: Tanja Kepa Ferlan

Občina Smartno pri Litiji je v zaključni fazi izvajanja prvega sklopa gradnje sekundarne kanalizacije, in sicer sekundarnega voda Ustje II, na osnovi pridobljenega gradbenega dovoljenja, št. 351-7/2021, z dne 5. 5. 2021, ki ga je izdala Upravna enota Litija. Z investicijo, ki jo izvaja EURO GRAD, d. o. o. iz Ljubljane, bo omogočen priklop na javno fekalno kanalizacijo za stanovanjska objekta na naslovih Ustje 27 in 29.

V Šmartnem so doma tudi borilne veščine

Avtor članka: dr. Jernej Kotar

Šport je že desetletja pomemben del družbenega življenja v naši občini in eden glavnih promotorjev naših krajev po vsej državi in tudi zunaj nje. Na državni ravni nas vedno znova navdušujejo rokometišči, ki bodo letos znova igrali v prvi ligi. Poleg rokometista pa je pri nas doma tudi priljubljena borilna veščina taekwondo.

Tokratni gost našega pogovora je gospod Franci Šircelj, ki nam bo predstavil bogato zgodovino kluba, njegovo delovanje in največje dosežke.

Gospod Šircelj, dovolite mi, da se vam najprej v imenu uredništva zahvalim za vaš prijazen odziv našemu vabilu. Ste domačin, doma nedaleč od Šmartnega, in ste že dolgo dejavno vpeti v razvoj športa v našem kraju. Ali vam je bil šport blizu že od otroštva ali ste se pozneje odločili, da se želite ukvarjati z njim?

Kot vsak najstnik sem bil tudi sam ljubitelj iger z žogo. S taekwondajem pa sem se začel ukvarjati dokaj pozno, pri svojih osemnajstih letih.

Začetki kluba segajo v februar 1994, ko je Taekwondo klub Chagi iz Ljubljane v litijski športni dvorani organiziral predstavitev te leta 1955 v Južni Koreji ustanovljene borilne veščine. Zanimanje mladine je bilo takoj tolikšno, da je bil marca 1995 ustanovljen Taekwondo klub Litija. Že od vsega začetka ste bili dejavni in ste imeli eno ključnih vlog pri njegovi vzpostavitvi in poznejšem razvoju. Kako se spominjate teh časov?

Foto: Enchpro@gmail.com
Franci Šircelj

Foto: Enchpro@gmail.com

Res je bil začetnik taekwondoja v Litiji Ljubljanski klub Chagi, s trenerjema Dušanom Pantarjem in Miodragom Krnetičem. V zelo kratkem času so izrazili pobudo, da v Litiji ustanovimo svoj taekwondo klub, oni pa bi nam pomagali pri trenerskem delu. Meni in Franciju Ovnju so pomagali starši otrok, ki so trenirali, ter člani kluba, da smo ustanovili takratni Taekwondo klub Litija po takrat še skupni občini Litija. To je pripomoglo k boljši prepoznavnosti našega kraja. Kmalu smo spoznali, da smo na pravi poti, saj nas je podprlo kar nekaj lokalnih podjetnikov.

Kaj vam je bil v prvih letih največji izziv?

V prvih letih nam je bil največji izziv ta, da usposobimo svoj kader za trenerje, zato sem se poleg svojih treningov veliko udeleževal še treningov v ljubljanskem Chagiju, kjer sem pridobil znanje, da smo dokaj zgodaj sami prevzeli trenersko vodenje.

Z omenjenim klubom smo v prvih letih našega obstoja veliko sodelovali na področju tekem zunaj meja Slovenije.

Čez nekaj let ste treninge preselili v telovadnico šmarske osnovne šole, v kateri trenirate še danes. Ob osamosvojitvi nove občine ste se preimenovali v Taekwondo klub Šmartno - Litija in imate pomembno vlogo pri promociji naših krajev. Kako vi ocenjujete pomen kluba v lokalnem okolju? V telovadnico OŠ Šmartno smo se preselili zaradi pridobitve boljših časovnih terminov ter cenejšega najema prostora. Ker smo imeli sedež kluba v šmarski občini, smo se preimenovali v Taekwondo klub Šmartno - Litija. Klub je v lokalnem okolju zelo dobro sprejet, saj je taekwondo treniralo (in trenira) veliko prebivalcev obeh občin (Šmartno pri Litiji in Litija, op.).

Že kmalu po ustanovitvi kluba ste začeli nizati velike uspehe na državni in mednarodni ravni. Katere dosežke bi vi izpostavili kot najpomembnejše?

Kot majhen klub smo bili že na začetku zelo uspešni na državnih tekmovanjih, kar nekaj naših članov je sodelovalo z reprezentanco

Slovenije, kot kadeti, mladinci in člani. Na podlagi tega smo dosegli kar nekaj mednarodnih rezultatov, kar je bila dobra reklama za prepoznavnost našega kluba in kraja. Omeniti moram, da smo v tem času imeli v klubu nekaj sodnikov na državni ravni, izmed njih pa je najbolj uspešna Maruška Višnikar Bučar (predsednica kluba, op.), saj je opravila licenco za mednarodno sodnico ter sodila na veliko mednarodnih tekmovanjih. Na to smo zelo ponosni.

Klub je v tem času proizvedel tudi kar nekaj uspešnih posameznikov. Nam jih lahko nekaj predstavite?

Najbolj sem ponosen na brata Tadeja in Domna Pirca ter Špelo Šinkovec Bendra, saj so bili dolga leta člani reprezentance ter v tem času nanizali veliko dobrih rezultatov za klub in reprezentanco. V spominu mi bodo ostali trije najodmevnejši uspehi, to so Špelino prvo mesto na mladinskem evropskem tekmovanju, Domnovo drugo mesto na evropskem članskem tekmovanju do 21 let ter Tadejevo prvo mesto na mednarodnem G1 tekmovanju Croatia open, na katerem je kot kadet za svoje prvo mesto moral premagati šest nasprotnikov.

Redno se udeležujete domačih in tujih tekmovanj, s katerih se vračate z lepimi rezultati. Na katerih tekmovanjih najpogosteje nastopate?

Udeležimo se vseh državnih prvenstev v borbah in poomsaeh ter vseh mednarodnih tekmovanj, ki jih organizirajo slovenski klubi. Kar se tiče udeležbe izven meja, smo največkrat prisotni na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini ter Srbiji, saj v te države pride veliko kvalitetnih borcev in na teh tekmah lahko pridobimo največ izkušenj. Zelo radi se udeležimo mednarodnega tekmovanja na Češkem, ki ga organizira naš prijateljski klub Lacek, saj se tudi oni vedno udeležijo našega tekmovanja, ki ga organiziramo marca (Taekwondo pokal Šmartno - Litija, op.).

V več kot dvajsetih letih ste stkali že veliko prijateljskih vezi. S katerimi klubi najtesne-

je sodelujete?

V zadnjem obdobju najbolj sodelujemo s Taekwondo klubom Kang iz Ivančne Gorice, saj imamo kar nekaj skupnih treningov, kar je dobro za člane obeh klubov. Jaz sem v klubih iz bivše skupne države prepoznaven kot aktiven trener, ki se je v pomoč in podporo manjšim klubom udeležil tudi kakšne manj znane tekme.

Veliko društev ima težave s privabljanjem novih članov. Kako pa je s tem pri vas?

Seveda so najboljša reklama dobri rezultati ter objava le-teh v Krajevnikih novicah. Toliko časa smo že prisotni, da sedaj treniram že otroke naših bivših članov kluba.

Imate morda v lokalnem okolju poleg Občine Šmartno pri Litiji še kakšnega podpornika?

Moram priznati, da je Občina Šmartno pri Litiji res že vsa leta naklonjena športu in nam gre vedno nasproti pri organizaciji našega mednarodnega tekmovanja. V teh časih je težko dobiti finančne podpornike za našo športno panogo, tako da se poleg sofinanciranja s strani občine klub preživlja s članarino.

Kaj menite, da lahko Taekwondo prinese vašim varovancem?

V prvi fazi disciplino ter koordinacijo, saj ugotavljam, da današnja mlajša generacija zaradi pomanjkanja gibanja v naravi nima dobro razvitih gibalnih sposobnosti. Najbolj nadarjeni pa se lahko izkažejo na tekmovanju iz tehnike in v borbah. V zadnjem času je zelo veliko tekem, prirejenih za otroke, na katerih si razvijajo samozavest.

Vaš trud je prepoznala tudi Občina Šmartno pri Litiji in vam podelila posebno priznanje. Kaj za vas osebno pomeni to priznanje?

Počaščen sem, da so izmed toliko drugih zaslužnih izbrali ravno mene. Osebno mi pomeni dokaz, da sem vsa ta leta na pravi poti, in seveda tudi motivacijo za naprej.

Ne moreva niti mimo vprašanja, kako vaš klub deluje ob vseh protikoronskih ukrepih? Kako v tem času izvajate treninge?

Žal smo v teh slabih dveh letih izgubili eno generacijo tekmovalcev, saj so člani praktično prešli v višje starostne kategorije brez nabiranja izkušenj iz tekmovanja, kar se bo poznalo kar nekaj let. Kot povsod so tudi naši treningi prilagojeni priporočilom NIJZ in se niti ne pozna upad članov.

Nam lahko za konec zaupate še, kakšni so načrti vašega kluba za prihodnost?

Upamo, da bo kmalu organiziranih več tekmovanja, saj jih jaz in člani našega kluba že

močno pogrešamo. Resnično si želimo organizirati Taekwondo pokal Šmartno - Litija v marcu in zopet nizati uspehe v kadetski, juniorski in seniorski kategoriji v borbah in poomsaeh, da jih bomo še dolgo časa objavljali v Krajevnikih novicah.

Gospod Širclj, najlepša hvala za ta nadvse zanimiv pogovor. Vam in vsem vašim članom želimo predvsem zdravja in veliko uspehov pri vašem delu!

Hvala tudi vam za povabilo.

Zaigraj z nami!

- DIATONIČNA HARMONIKA
- KLASIČNA, AKUSTIČNA in ELEKTRIČNA KITARA
- NAUK O GLASBI
- SKUPINSKE VAJE / ANSAMBEL
- BAS KITARA
- FLAVTA
- BOBNI
- CITRE
- SOLO PETJE
- KLAVIR in ELEKTRIČNE KLAVIATURE
- KLARINET

www.bucar.info | 041 895 501 | info@bucar.info

DEKD 2021: Dober tek!

Avtorica članka: Danica Sedevečič

Z objavami zgodb in receptov za stare jedi se pridružujemo aktivnostim ob imenovanju Slovenije za nosilko naziva Evropska gastronomska regija 2021.

Projekt učencev OŠ Šmartno pri Litiji: KAJ PA IZ LONCA DIŠI
Pripovedi o prehrani nekoč in danes

Pripovedovalka Jožefa Šinkovec, Litija

Otroštvo sem preživljala z bratom, očetom in mamo. Bila sta delavca, zato smo živeli skromno.

Za zajtrk smo jedli kruh in ječmenovo kavo. Kavi se je reklo »knajp«. Za kosilo smo imeli včasih ješprenj, kisló zelje, žgance, repo, pire krompir, makaronovo mineštro. Vse jedi so bile le iz zelenjave, ki smo jo pridelali doma. Meso nismo imeli. Za večerjo smo največkrat jedli močnik. Včasih je bil z mlekom, največkrat pa z vodo. Tistemu z vodo smo rekli zaroštan močnik. Zelo redko smo imeli sladkor, da smo lahko močnik, ki je bil kuhan v mleku, malo posladkali. Najrajši sem jedla mlečni riž ali kosmiče, kuhane na mleku. A tega ni bilo velikokrat na jedilniku.

Tudi med prazniki ni bilo drugače. Meso smo v tistih časih nadomestili s kuhanimi polži. Z bratom sva morala nabrati polže z belimi hišicami, ki so se kuhali v slani vodi in šele nato smo jih potegnili iz hišic. Zraven smo jedli nariban hren in krompir v oblicah. Polžev nisem marala, a to je bilo meso v tistih časih, in ker ni bilo veliko hrane, sem vse pojedla. Ostankov hrane nismo imeli. Včasih sem

si želela jesti juho, a je ni bilo pogosto na jedilniku, zelo rada sem imela tudi štrudelj in preste. Za malico smo pojedli kakšno jabolko, če smo ga kje le lahko odtrgali z drevesa. Tudi ob nedeljah ni bilo pri hrani nobene razlike. Kasneje, ko sem bila večja, je mama že naredila štrudelj, če smo dobili jabolka. Le za veliko noč smo imeli potico ali pa štrudelj, če ni bilo orehov. Za žejo sem vedno pila vodo, oče pa je vedno pil vino ali pa žgane pijače.

Kuhati sem začela že zelo zgodaj, saj je bila mama v službi. Imeli smo lonec z dvema ročajema in kuhala sem v peči na drva. Kosila nikoli nismo jedli skupaj. Skupaj smo jedli le ob praznikih in ob nedeljah, pri mizi nismo nikoli molili. Očeta največkrat ni bilo doma z nami.

Zapisa la vnukinja Blažka Šinkovec

Pri nas doma jemo različne jedi. V poletnem času najraje jemo svežo zelenjavo, ki jo sami pridelamo na vrtu, pečenega piščanca in pečen krompir. Jaz imam zelo rad jedi na žličo z veliko zelenjave. Meso ne maram. Zelo rad jem obaro, ješprenj, segedin, močnik, mlečni riž, krompirjev golaž, vendar mesa običajno ne pojem.

V času projekta smo doma skuhal i govejo juho in zajčjo obaro. Ta mi je bila najbolj všeč, ker je bilo v njej veliko zelenjave.

Obe najini babici zelo dobro kuhata. V pogovoru z njima sva ugotovila, da so se včasih prehranjevali zelo zdravo. Jedli so večinoma zelenjavne jedi. Vsa zelenjava je bila bolj zdrava in sveža, saj so jo pridelali doma. Niso bili izbirični, ker hrane ni bilo veliko. Danes pa smo precej izbirični, saj je hrane v izobilju. Pojemo tudi večje količine hrane, kar pa ni zdravo.

Zapisa la vnuka Timon in Blažka Šinkovec, 8. c

Babičin recept: KROMPIRJEVA JUHA

Sestavine: čebula, mast, sol, moka, krompir in ocvirki

Postopek: Čebulo pražimo na masti in po njej potresemo moko. Posebej skuhamo krompir v koščkih. Ko čebula zarumeni, jo zalijemo s krompirjem in krompirjevo vodo. Vse solimo, popramo, dodamo lovor in še malo pokuhamo. Na koncu zabelimo z ocvirki.

Gimnazijci ob dnevu športa

Avtorja članka: Lan iz 2. in Lovro iz 3. letnika

Dan športa, 23. september, je najmlajši slovenski državni praznik, ki smo ga na naši gimnaziji obeležili s posebnim, lokalno obarvanim športnim dnevom v okviru mednarodnega projekta Evropski šolski športni dan, ki je posvečen promociji gibanja in športa med mladimi.

Dijaki prvega letnika so se odpravili po delu poti, ki vodi do znanega planinskega doma na Jančah, naredili postanek pri turistični kmetiji Pr' Blaj in se nato vrnili na izhodišče. Pohod je s postanki trajal približno štiri ure. Dijaki drugega letnika smo se iz Litije odpravili proti Grmačam, prehodili smo del Luštne poti, od tam smo odšli proti Grilovcu, kjer smo si malo odpočili. Nato smo se vrnili do Šmartnega in nazaj do Litije. Prehodili smo približno 12 kilometrov v treh urah in pol.

Dijaki tretjega letnika smo šli na bližnji Sitarjevec. Pot ni bila težka, a dovolj dolga, da smo se zadihali. Pohod se je začel v Litiji ter se krožno preko vrha Sitarjevca nadaljeval do Šmartnega pri Litiji in Slatne. V Šmar-

tnem smo kratek postanek naredili pri Grumovi rojstni hiši v Šmartnem, kjer smo se bolje seznanili z dramatikom, ki nas z dramo Dogodek v mestu Gogi čaka pri spoznavanju slovenske književnosti ob koncu šolskega leta.

V lepem sončnem vremenu je športni dan minil v prijetnem vzdušju, saj so bile poti nezahtevne in so omogočale druženje in sproščene pogovore brez mask, kar smo v lanskem koronskem šolskem letu močno pogrešali.

Gimnazijci na potovanju skozi čas

Avtorji članka: Zgodovinarji 4. letnika

Dijaki 4. letnika, ki smo si za izbirni predmet na maturi izbrali zgodovino, smo že sredi septembra opravili del obveznosti, ki nas čakajo do junijske mature. Priključili smo se 3. letniku in se podali na strokovno ekskurzijo v štajerske kraje.

Naš prvi postanek je bil v Šempetru pri Celju, ki je najbolj znan po rimski nekropoli, kjer so si Rimljani postavljali grobnice. Postavili so si jih že v času svojih življenj, lokacija pa je bila izbrana zato, ker so imeli navado svoje mrtve pokopavati izven mesta, v tem primeru izven antične Celeje, saj so se bali izbruhov bolezni.

Iz Šempetra nas je pot vodila v Celje, kjer smo obiskali Pokrajinski muzej Celje in si tam ogledali razstavo o celjskih grofih, plemiški rodbini, katere pot je bila speljana vse do zvezd. Z izjemnimi vojaškimi in diplomatskimi spretnostmi, na primer dogovorjenimi

porokami, so si pridobili ogromno premoženje in se na koncu povzpeli celo do naziva državnih knezov. Med Celjani izstopata tudi dve ženski, in sicer Barbara Celjska, trojna kraljica, in njena sestrična Ana Celjska, poljska kraljica. Celjsko usodo je zapečatila nenadejana smrt Ulrika II., ki je ostal brez moških potomcev, s tem pa so celjske posesti postopoma pridobili njihovi tekmeci, Habsburžani.

Iz srednjeveškega obdobja smo za nekaj stoletij preskočili v Muzeju novejšo zgodovino, ko smo spoznavali pomembne dogodke in ljudi, ki so zaznamovali Celje v 20. stoletju. Tu nismo mogli mimo Alme Karlin, ki ji lahko rečemo svetovna popotnica, saj je že v začetku 20. stoletja obiskala več sveta, kot ga je videla večina izmed nas. Pomembna točka ogleda je bil Stari pisker – zapor, v katerega so med drugo svetovno vojno Nemci, ki so zasedli Štajersko, zapirali zavedne Slovence, antifašiste ter člane in podpornike odporiškega gibanja. Na lokaciji so izvajali tudi streljanja talcev.

Na koncu smo si ogledali še podobe Celja v drugi polovici 20. stoletja, s poudarkom na industriji, ki je mesto močno zaznamovala. Kljub slabšemu vremenu smo bili z ekskurzijo zadovoljni. Z občudovanjem zgodovinskih virov smo imeli priložnost poglobiti svoje znanje, ki nam bo zagotovo prišlo prav ob izteku gimnazijskega šolanja.

Novice iz Klišēja

Avtorica članka: Erika Horvat

V začetku meseca septembra smo začeli z enoletnim projektom KlišēAID – skoči na Klišē po moč, v okviru katerega ti nudimo brezplačne posvete s svetovalko Heleno Ditar, spec. psihoterapije.

Zakaj bi izkoristil/-a priložnost psihoterapije?

- Nudi pogovor s strokovnjakom s področja človeške psihologije.
- Pristop pomoči je sistematičen, zato nudi posamezniku, da postopoma razume svoje vedenjske vzorce.
- Če nimaš nikogar v svoji bližini, ki bi mu zaupal, ali pa bi le želel pogovor s strokovnjakom.
- Storitev v okviru Klišēja je zastoj in takoj dostopna (psihoterapija je v Sloveniji pogosto samoplačniška).

Individualna svetovanja potekajo ob četrtkih (ura po dogovoru), posamezen pogovor oziroma svetovanje traja 60 minut in je zaupne narave. Če si v stiski, nas kontaktiraj na klise.aid@gmail.com, da se dogovorimo za termin, ki ti najbolj ustreza. Tudi če potrebuješ samo pogovor.

Projekt KlišēAID je financiran s strani razpisa Evropska solidarnostna enota zavoda za razvoj mobilnosti mladih Movit.

Poleg začetka projekta KlišēAID smo v soboto, 11. 9., v starem mestnem jedru Litije na Valvazorjevi ulici z Društvom Lojtra in Knof, so. p. soorganizirali enodnevni **Festival trajnosti**. V celodnevem dogajanju so se na stojnicah predstavljali najrazličnejši pridelovalci in predelovalci trajnostnih izdelkov ter izvajalci trajnostnih vsebin. Tako smo poskrbeli za številčno občinstvo trajnostnega načina življenja in delovanja v lokalnem okolju, poleg tega pa smo gostili različne delavnice in aktivnosti, kot so: rudarski tie-dye (barvanje majic iz druge roke z barvo iz rudnika Sitarjevec) in tie-dye z belilom, izdelaj svoj scrunchie (gumica za lase), okrogla miza Pomembnost skupnostnih prostorov, predstavitev spletne tržnice RISE, ulična debata Kakšna bo naša prihodnost, open space prostor Alternativni način življenja v Litiji ter delavnica globalnega učenja »Follow me« (sledi mi).

V četrtek, 16. 9., smo na Klišēju gostili prav posebno zgodbo – **potniško doživetje** srčnega para, ki je leto in pol preživel na Novi Zelandiji. Na popotovanju ju je ujela karantena, zato sta dobila unikatno priložnost podaljšanja vize. Slišali smo, kako sta preživela karanteno na skoraj svoji »karantenski« plaži, prevozila otoka

po dolgem in počez, doživela gore, morje, jezera, ledenike, vulkan ... dočkala novo leto poleti, prehodila prečudovite pohodniške poti, hitrostno obirala kivi, živela v kombiju, se naučila peči pico v ponvi, doživela temperature, ko zmrzne olje, sankala po peščenih sipinah, surfala ... Domov sta poleg čudovite življenjske zgodbe prinesla tudi poslovno idejo za Koru Sladoled in popotniški blog Live 2 Quest.

Takoj naslednji dan, v petek 17. 9., pa smo v sklopu **medgeneracijskega festivala** priredili delavnico s pomočjo Škisovih trenerjev Nikija in Ane. Skupaj smo zaplavali v morju kreativnosti, razmišljali o tem, kaj kreativnost sploh je, in tudi, kakšni koraki bi bili najboljši, da kot ekipa pridemo do megafantastičnih idej. Opremljeni z novim znanjem se nadejamo odličnih idej, ki bodo vodile v čudovite prihajajoče projekte.

V četrtek, 23. 9., smo v sklopu projekta KlišēAID organizirali delavnico **Opolnomočenje mladinskih delavcev za soočanje s tematikami duševnega zdravja**, ki jo je vodila Helena Ditar, spec. psihologije. V okviru delavnice smo izvedeli, kaj pravzaprav je duševno zdravje, spoznali razliko med duševno in osebnostno motnjo ter kako priskočiti na pomoč osebam s specifičnimi motnjami. Poglobili smo se v temo varnega prostora, od sobe, v kateri se nahajamo, neverbalne in verbalne komunikacije, ki je pomembna za vzpostavitev varnega prostora, aktivnega poslušanja do vodenja razgovora z uporabnikom oziroma uporabnico. Spoznali smo, kaj so čustva in občutki in kako predlagati rešitve, za konec pa še izvedeli pozicije dajanja nasvetov iz ego stanj.

Od 24. do 26. 9. smo se Klišējevi aktivisti mudili na **motivacijskem vikendu** na Črnem Vrhu nad Idrijo. Na vikendu smo se med seboj spoznavali, iskali rešitve, kovali načrte in zbirali ideje za nove projekte, peli, igrali družabne igre, se zabavali in se dobro okrepčali. Med delavnicami smo študentje raziskovali svoja karierna sidra po Belbinu, medtem ko je dijaška sekcija podrobneje spoznala delo-

vanje študentskih klubov in krovnih organizacij ŠKIS ter ŠOS, po tem pa smo znova združili moči in skupaj vihteli možganske nevihte (ang. brainstorming).

Med vsemi dogodki in aktivnostmi Klišēja pa še vedno večkrat tedensko po dogovoru skupaj tečemo in se razgibavamo z ekipo **RUN4FUN**. Če si želiš družbe pri teku ali motivacije za začetek, nam piši na FB, Instagram ali pa se prijavi na uradnih urah in dodali te bomo v zaprto skupino, v kateri se dogovarjamo za termine. Udeležba je brezplačna! Skupaj se bomo podali tudi na večje organizirane teke, kot so wing4life, dm tek, Litijski tek itd.

Klišé lepo vabi vse dijake in študente k včlanitvi v klub ali pa k po-

daljšanju članstva. Oboje storite tako, da prinesete potrdilo o šolanju oziroma potrdilo o vpisu. Članstvo boste lahko podaljšali tako v prostorih KLIŠE-ja kot preko spleta. Ob tem ne pozabite, da so prostori KLIŠE-ja odprti med uradnimi urami vsak ponedeljek, sredo in petek od 16.00 do 20.00. Šolsko in študijsko leto bo zagotovo zanimivo s KLIŠE-jem, saj vam bo članstvo prineslo tako ugodnosti pri vseh Klišéjevih dogodkih – od izletov, norih zabav do športnih aktivnosti – kot ugodnosti fotokopiranja in vezave, inštrukcij ter cenejše letne članarine v Knjižnici Litija, popust v Optiki Manja, popust v trgovini iz druge roke Stara šola in še in še. **Vsem dijakom in študentom želimo uspešno šolsko leto!**

Novice iz Knjižnice Litija

Avtorica članka: Aleksandra Mavretič

7. FOTOGRAFSKI NATEČAJ

Javni zavod Bogenšperk, Občina Šmartno pri Litiji in Knjižnica Litija ob 120-letnici posvetitve cerkve sv. Martina v Šmartnem pri Litiji vabijo k sodelovanju na fotografiskem natečaju »Farna cerkev sv. Martina in druge cerkve v šmarski fari«. Cilj natečaja je izbor umetniških in kakovostnih fotografij, namenjenih promociji Občine Šmartno pri Litiji in Javnega zavoda Bogenšperk. Natečaj poteka med 1. septembrom in 22. oktobrom 2021. Med vsemi prispelimi fotografijami bo strokovna komisija, ki jo določijo organizatorji natečaja, izbrala fotografije za razstavo, ki bo v Krajevni knjižnici Šmartno 8. novembra 2021 ob 19. uri. Vabljeni k sodelovanju!

WILHELM WAKONIGG, ŠMARSKI VOHUN

Dejavnost knjižnice je tudi raziskovanje preteklosti in ohranjanje dediščine, tokrat smo se odpravili 85 let nazaj, saj se je 17. 7. 1936, torej pred 85 leti, začela španska državljanska vojna, ki je vzela kar nekaj slovenskih fantov. Ob obletnici smo na Kamri objavili zgodbo, ki vam bo približala življenje sina trgovca iz Šmartnega pri Litiji, Wilhelma. Po uspešni karieri podjetnika in avstrijsko-nemškega diplomata so ga Baski spoznali za krivega sodelovanja z generalom Francom in ga novembra 1936 usmrtili. O njegovi zanimivi poti smo v Knjižnici Litija poiskali kar nekaj virov, pri raziskovanju smo segli tudi prek meja domovine, v pomoč nam je bil tudi prevajalec. Za raziskovanje ostaja odprtih še veliko poti, vam pa ponujamo našo zgodbo, ki je dosegljiva na povezavi <https://www.kamra.si/digitalne-zbirke/item/vohniz-smartnega-pri-litiji-usmrčen-v-spanski-drzavljanski-vojni.html>.

ZAČETEK NOVEGA ŠTUDIJSKEGA LETA DRUŠTVA U3 LITIJ IN ŠMARTNO

Letošnje leto je posvečeno Josipu Jurčiču, 140. letnici njegove smrti, zato so v društvu precej ustvarjali na temo Kozlovske sodbe v Višnji Gori. Na uvodnem srečanju, ki je bilo

5. 10. v litijskem muzeju, smo lahko slišali odlomek iz Kozlovske sodbe v Višnji Gori, v ekskluzivnem prevodu Sonje Dolžan. Srečanje je bilo v znamenju Makedonije.

BRALNI KLUB KNJIŽNICE LITIJ

V letu 2020 je začel bralni klub, a je ostalo le pri spoznavnem srečanju. Klub vodi literarna kritičarka, prevajalka in pisateljica Tina Vrščaj. Prvo srečanje letos je bilo 7. 10. ob 18. uri v Knjižnici Litija.

PRIBLIŽEVANJA

Od izbruha epidemije se nismo srečevali na pogovornih večerih, to jesen pa s Kulturnim centrom Litija ponovno pričenjamo s sezono srečevanj.

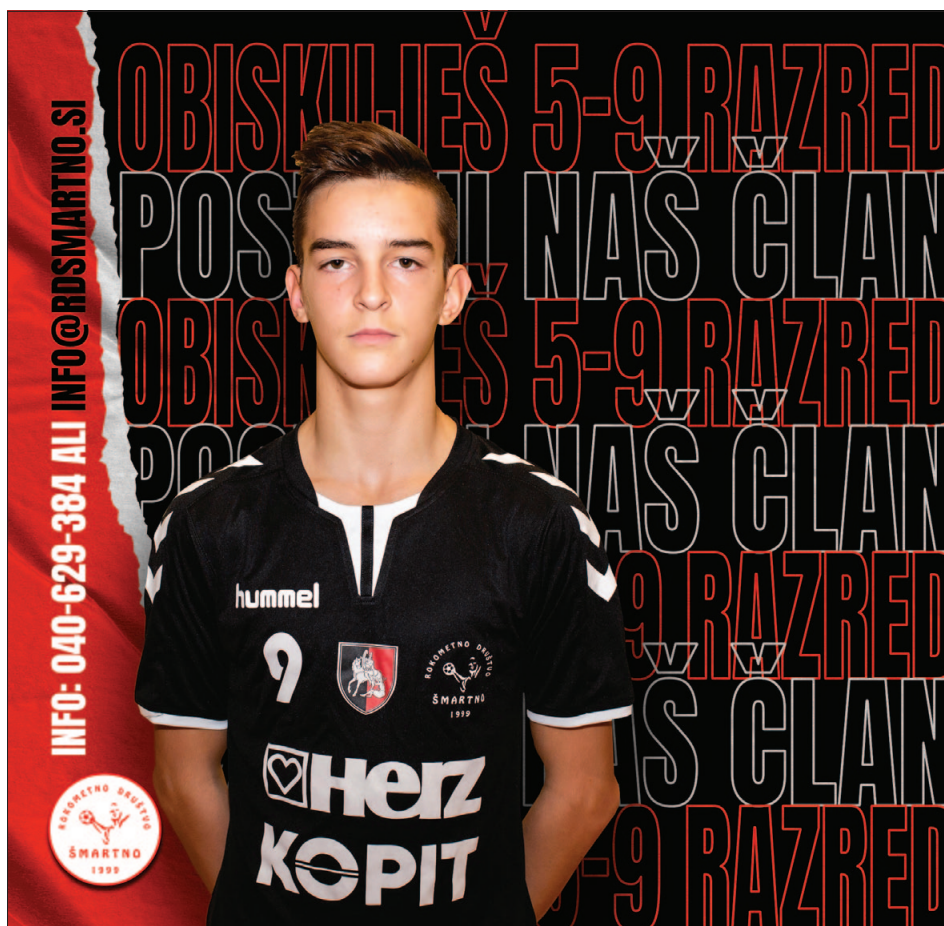
Tone Hočevar je novinar, poročevalec, urednik, televizijski voditelj, avtor dokumentarcev, številnih člankov, dolgoletni sodelavec RTV Slovenija in časopisa Delo. Služboval je na različnih koncih sveta, v Mehiki, na Kubi in v Italiji ter se nemalokrat znašel v najbolj viharinih trenutkih zgodovine: v Nikaragvi

v času vojne, v Gvatemali in Salvadorju v času državnih udarov, v Berlinu ob padcu zidu, v Mozambiku kot opazovalec Združenih narodov. 2019 je izšla njegova knjiga Skušnjave. Je pa tudi velik ljubitelj in poznavalec psov. Njegova zasluga je, da slovenski ljubitelji psov že skoraj 30 let lahko listamo revijo Moj pes.

Pot ga je vodila po vsem svetu in vedno so z njegovo družino potovali tudi pasji prijatelji. Več kot 25 se jih je do danes zvrstilo v njegovem domu. Ob izbranih pasmah, kot pravi Tone Hočevar, vedno še eden, dva, največkrat pa trije iz zavetišča. Srečanje je bilo ob upoštevanju pogojev PCT v ponedeljek, 11. 10., ob 19. uri v KC Litija.

NOVA KNJIŽNICA NA VAČAH

Zaradi potreb po prostorih v novi šoli na Vačah se bo Knjižnica Vače preselila v prostor nad trgovino. Po ureditvi prostora nove bralce pričakujemo novembra. Knjižnica bo odslej v živahnem središču kraja, zato vabljeni, da nas obiščete.

Jubilej Pevskega društva Zvon

Avtorica članka: Katarina Kragelj

Pevsko društvo Zvon je v lanskem letu praznovalo 130-letnico delovanja, a zaradi nastalih razmer žal nismo mogli praznovati. V jubilejnem letu 2020 smo izdali zbornik, ki je predvsem delo naše marljive pevke, pomagali pa smo tudi ostali člani. Na zbornik smo pevke in pevci zelo ponosni, saj prikazuje bogato in slikovito zgodovino delovanja zbora skozi vsa leta.

O nastanku Pevskega društva Zvon ni veliko znanega. Po pripovedovanju Šmarčanke Marije Vozel (1905–2002) naj bi Zvon, kot ji je pripovedoval oče, ustanovili v gostilni Na štangcah, ki je bila v lasti njenih starih staršev in v kateri so veliko peli. Tudi točne letnice nastanka Zvona ne moremo ugotoviti. Po nekaterih podatkih naj bi Zvon začel delovati leta 1889, prva pravila društva pa imajo datum 19. oktober 1890, zato leto 1890 velja za njegov uradni začetek delovanja in skoraj vse doseganje obletnice Zvona so bile vezane na to leto. Pevsko društvo je v svoji dolgoletni zgodovini delovalo v moški, ženski in mešani zasedbi. V povojnem obdobju sta v Zvonu sprva delovala celo dva zbora, tj. mešani in moški, kasneje, leta 1950, se jima je pridružil še ženski zbor.

V zadnjem obdobju, od leta 1984, pa zbor deluje v mešani zasedbi. Zadnjih devet let ga vodi zborovodkinja Marija Celestina.

Naš zbor pripravi pomladni in zimski koncert, prepevamo na pevskih revijah, koncertih zborov z imenom Zvon, Taboru slovenskih pevskih zborov v Šentvidu pri Stični, sodelujemo z zbori iz tujine, pevke in pevci se lotimo občasnih projektov, na katerih se preiz-

kušimo v petju in igranju. Radi sodelujemo z ostalimi skupinami v občini in izven nje.

Veliko pozornosti posvečamo tudi družabnemu življenju. Pred novim letom pripravimo družabno srečanje, pevsko sezono pa zaključimo z izletom po naši lepi domovini. Ta priložnost za druženje in klepet je dragocena.

Člane zbora povezuje prijateljstvo, misel, da nadaljujemo nekaj, kar so začeli naši predniki, veselje do lepega petja, iskričnost in zagnanost posameznih pevcev, mladi člani, ki v zbor prinesejo novo energijo, veselje in mladost ter vztrajnost, dobra volja in predanost naše zborovodkinje Marije Celestina. Zbor v normalnih okoliščinah redno vadi enkrat ali dvakrat tedensko, skupaj načrtujemo, se dogovarjamo, veselimo, praznujemo rojstne dneve in si ob žalostnih trenutkih stojimo ob strani, potolažimo se s pesmijo, ki vedno celi rane. Pesem nam pomeni misel na dobro in hudo, nam pomeni pot, trenutek sreče, spoznanje, da delimo nekaj lepega sebi in našim poslušalcem.

V počastitev našega jubileja, 130-letnice delovanja, bomo v soboto, 23. oktobra 2021, ob 19. uri v Dvorani Pungrt pri OŠ Šmartno pri Litiji pripravili slavnostni koncert z gosti iz naše in sosednje občine.

Novice iz Planinskega društva Litija

Avtor članka: Aleš Pregelj

V aprilu je Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo objavilo razpis za podporo planinski in rekreacijski infrastrukturi. Kot lastniki Planinskega doma na Jančah smo se prijavi na razpis in pridobili nepovratna sredstva Evropskega sklada za razvoj. Projekt sanacije doma, ki se bo odvijal od oktobra 2021 do junija 2022, obsega: izdelavo toplotnega ovoja doma, vgradnjo prezračevalnega sistema z rekuperacijo, vgradnjo lastne čistilne naprave in sanacijo sistema za zbiranje in uporabo deževnice.

V aprilu smo začeli z izvedbo izletov in aktivnosti. 24. 4. 2021 smo izvedli Tomazinov pohod. Cilj pohoda je bil na Požganici, kjer je stala Tomazinova kočica, prvi planinski dom litijških planincev. Pohoda se je udeležilo 25 pohodnikov. Planinski dom na Jančah je bil 12. 6. 2021 eno od 36 prizoriščnih praznovanja dneva planincev. Na srečanju se je zbralo okrog 150 planincev. Kar 125 od teh je bilo mladih planincev iz OŠ Litija, OŠ Gradec ter POŠ Jevnica, Hotič in Kresni-

ce. V počastitev 30. rojstnega dne naše Slovenije smo 25. 6. 2021 v sodelovanju z OŠ Gradec organizirali pohod od OŠ Gradec do Geometričnega središča Slovenije. Pohoda se je udeležilo 42 planincev.

Sekcija Sokol je do konca avgusta izvedla izlete na Sveto goro, Kal in Mrzlico, Izolo in Kocine, Srednji vrh, Peco, Kompotelo, Vršič in Kočo pri izviri Soče, Vogel, Kofce, Triglav, Kočo na Travniku in na Komen, Vodiško planino, Kum in Ratitovec. V poletnem času smo dobili dva nova planinska vodnika. Tečaj sta uspešno opravila Miklavž Šef in Matjaž Kavčič. Letošnji mladinski planinski tabor se je odvil pod osrčjem Storžiča, v mali vasi Grahovše. Število udeležencev skupaj z vodstvom je doseglo okroglih 90 ljudi. Osvojili so Kriško goro, Tolsti vrh, Storžič, Javornik, Planino Konjšico in Belo peč.

18. družinskega planinskega tabora v Grahovčah pri Trziču se je udeležilo 83 članov (21 družin – 37 odraslih in 46 otrok). Osvojili so Kriško goro, Tolsti vrh, Storžič, Dobrč, Veliki Javornik in planino Prevala. V popoldanskem času so se v taboru družili, igrali igre z žogo, se spoznavali ob tabornem ognju in pekli kruh. Za varno pot in aktivnosti v taboru so poskrbeli vodniki Sašo, Miha, Matej in Alma, pripravnik za vodnika Miklavž in Jurij ter mladinski voditelj Luka. Za polne želodčke so poskrbele Vesna, Maja in Nada. Ogledali so si Dovžanovo sootesko, Smučarski muzej, Kurnikovo hišo in Tržiški muzej ter imeli predavanje GRS. 11 udeležencev je bilo takšnih, ki so se tabora udeležili prvič. Tudi tokrat sta motiv za tabor in celostno podobo za krst oblikovala in pripravila zakonca Marija in Pavel Smolej.

S harmoniko po Goriških Brdih

Avtor članka: Simon Bučar

Naš deveti glasbeni projekt »S harmoniko po Goriških Brdih« se je pričel v soboto pri naravnem mostu Krčnik.

Takoj zjutraj so nas prebudile lepote naše čudovite Slovenije, zato smo pot nadaljevali še bolj srečni in veseli ob zavedanju, kaj vse ponuja naša lepa dežela. Po slabi uri hoje smo obiskali družinsko kmetijo Čarga, kjer nas je družina Erzetič sprejela s svojim vrhunskim vinom in domačo kulinariko. Zaigrali smo kar precej viž, tako da smo se z našimi pohodniki dobro ogreli za nadaljnjo hojo. Proti vasi Nozno smo tako po dobri kapljici in domačih dobrotah odšli z veliko energije, ki smo jo za celodnevno igranje in potepanje po prelepih Brdih še kako potre-

bovali. Na poti smo se ustavili tudi pri družini Blažič. Tam smo si ogledali edinstvene starodobnike in pot nadaljevali proti vasi Slapnik, kjer je verjetno prvič zaigralo toliko harmonik in zaplesalo toliko plesalcev. Bilo je že pozno popoldne, zato smo morali naprej do Korade, kjer smo prenočili. S Planinskim društvom Brda, njihovo predsednico Ivo, vodjo vodnikov Borisem in ostalimi planinci ter našimi udeleženci smo peli in plesali iz srca ter od neizmerne veselja, da smo skupaj. Zjutraj smo kar hitro pozajtrkovali, saj nas je skupaj z domačim kvintetom Kvartin in klapo Karatel čakal koncert na gradu Dobrovo. Vodja kvinteta in oče vodje klape Karatel, ge. Martine, g. Zarjan Kocina, je poskrbel, da so nas s kvintetom presenetili že v soboto zvečer. V nedeljo pa se je na čudovit način prepletala domača pesem v zvokih učenk in učencev naše šole in petju ubranih glasov domačinov. A nismo se smeli predolgo zadržati, kvintet smo povabili zraven in skupaj smo odšli na ogled Kleti Brda. Tam nas je pričakal župan, g. Franc Mužič, ki je poskrbel, da je Simon Bučar s svojimi

prijatelji, kar preko šestdeset jih je bilo letos, odnesel domov penečo rebulo. Ta ni bila ravno lahka za na pot, zato smo za steklenico naročili poseben prevoz. Po ogledu Kleti Brda sta sledila obisk razglednega stolpa Gonjače in nastop s še več glasbeniki v vasi Šmartno. Gostišče Turn je poskrbelo za lep ambient, ki smo ga harmonikarice, harmonikarji, kitarista in baritonist Glasbene šole Bučar ter naši gostje, harmonikarji Andreja Plesničarja, še dodatno popestrili. Za konec smo vsi, vključeni v že deveti projekt Glasbene šole Bučar, »S harmoniko po Goriških Brdih«, skupaj nazdravili v Kojškem, kjer so nas domačini ponovno zelo lepo sprejeli. Projekt je bil edinstven, čustven in predvsem poln slovenskih pesmi. Vodja Glasbene šole Bučar, Simon Bučar, pa nam je ob zaključku zaupal: »Stara prijateljstva smo poglobili, nova na najlepší možni način začeli, igrali smo skupaj in peli, z ljubeznijo in vsem srcem do krajev in ljudi, kjer smo bili. Hvala Brici, še en zadnji avgustovski vikend ima posebno mesto v naših srcih.«

Letovanje na Braču

Avtorica članka: Vera Bric

Brez dodatnih, nam že dobro znanih omejitev smo dočakali 1. september, vsem bliže kot prvi šolski dan za osnovnošolce in dijake srednjih šol. Članom Medobčinskega društva invalidov občin Litija in Šmartno pri Litiji pa je skozi poletje ta datum odzvanjal v glavi, saj nam skoraj do konca meseca avgusta ni bilo znano, ali bomo po dveh letih prvi dan septembra lahko skupaj odpotovali na tudi za nas zasluženi dopust. Organizator letošnjega poletnega dopustovanja je bila Turistična agencija Travel Tilago, katere lastnik je dolgoletni prijatelj našega društva gospod Lovre Gačina. Vse, od logistike do nastanitve in zagotovitve vodiča/animatorja, je bilo njegova skrb.

Končno se je zgodilo in dva avtobusa s 107 potniki sta v zgodnjih jutranjih urah krenila proti cilju. Če se psihično pripraviš na dolgo potovanje, le-to tudi mine brez posebno težkih naporov. Izredna ugodnost je bila, da sta nas ista avtobusa pripeljala od Litije z vso naloženo prtljago vse do cilja – Bola na otoku Brač. Od Splita do Supetra na otok Brač smo se peljali s trajektom, kar daje potovanju še poseben čar in vmesno sprostitev.

V okviru hotela Bonace smo bili razporejeni v depandanse. Center druženja je bil vsekakor bazen hotela, opremljen z ležalniki, točilnico, terasami z mizami in stoli ter prireditvenim prostorom. Nedaleč stran od baze na pa so nas v lepo urejeni jedilnici več kot razvajali s svojimi kulinaricnimi dobrotami.

Morje s prekrasno obalo je bilo nekaj deset metrov oddaljeno od našega hotela. Plaža se razprostira slaba dva kilometra od mesta Bol pa vse do znamenite plaže Zlatni rat.

Vešči pohodniki so si lahko po vsej dolžini plaže izbirali prečudovite koticke za nemo teno kopanje, manj vešči pohodov pa smo se podali čim bližje in kljub temu uživali v sicer svežem, toda kristalno čistem morju. V času dopustovanja nas je k aktivnostim spodbujal animator gospod Dejan Cizelj, domačin iz Brežic. Poleg sprehoda vzdolž plaže in vsakodnevne jutranje telovadbe je organiziral tudi dva izleta. Prvi je bil z avtobusom po otoku, na katerem smo obiskali klesarsko šolo, ki obdeluje svetovno znani brački kamen. Drugi izlet pa je bil z ladjo na sosednji otok Hvar v mesto Jelsa, kjer smo imeli priložnost ogleda kraja letovanja, ki je žal lani odpadlo.

Za popestritev dveh večerov so poskrbeli članice in člana plesne skupine Bizonke, ki od letos dalje deluje v okviru našega

društva. Resnično so nas navdušili s svojimi plesnimi kreacijami. Razveselili so nas zvoki country glasbe in njihova usklajenost izvajanja. Sami so bili sicer bolj kritični do svojega nastopa, nam dopustnikom in tudi ostalim gostom hotela pa so le še polepšali že tako prijetne vtise letošnjega počitničevanja. Hvala jim in le še tako naprej!

Običajno smo ob koncu letovanja med dopustniki razdelili anketo o vtisih in predlogih posameznikov. Letos se za to nismo odločili, saj je bil splošni vtis zaradi prijaznega osebja, čistoče, izredne ponudbe hrane in pijače, dobre postrežbe in še pike na »i« – lepega vremena in čistega morja – več kot pozitiven.

Glede na to, da je bila enotna ocena letošnjega letovanja izredno ugodna, smo z agencijo Travel Tilago in hotelom Bonaca dosegli načelni dogovor, da bomo na tej destinaciji s storitvijo *all inclusive* letovali tudi v letu 2022. Termin bo ostal isti, to je **od 1. 9. do 8. 9. 2022.**

Storitev *ALL INCLUSIVE* vključuje:

- samopostrežni zajtrk, kosilo in večerjo, popoldansko kavo, domače brezalkoholne in alkoholne pijače v *all inclusive* baru od 10.00 do 24.00 in v restavraciji ob obrokih,
- predstavnika, ki bo skrbel za jutranjo telovadbo, animacijo, športne aktivnosti,
- turistično takso, Coris zavarovanje in odpovedni riziko,
- avtobusni prevoz Litija–Bol–Litija.

Vse sobe so klimatizirane in imajo balkon. Cena za člane bo znašala 520 EUR in za nečlane 540 EUR. Vse navedeno velja ob pogoju, da zagotovimo najmanj 120 udeležencev.

Informativne prijave zbiramo že sedaj, s podrobnejšimi informacijami in sprejemanjem akontacij bomo začeli v začetku leta 2022.

Društvo diabetikov Litija in Šmartno pri Litiji

Avtorica članka: Mihaela Amršek, predsednica Društva diabetikov Litija in Šmartno pri Litiji

OBVESTILA

Pohodi

21. 10. 2021: Kal–Ostri Vrh–Babe, (avtobus) odhod ob 7.00, prijava en teden pred odhodom. Pohod vodi **Alojz Hauptman**.

28. 10. 2021: Moravče–Laze–Javorski Pil, (redni avtobus) odhod ob 8.15, prijava en teden pred odhodom. Pohod vodi **Jože Pavli**.

Telovadba

Telovadba pod strokovnim vodstvom bo potekala ob sredah od 18.30 do 19.30 v športni dvorani v Litiji.

Plavanje

Plavanje bo pod strokovnim vodstvom potekalo ob sredah od 16.00 do 17.00 v bazenu Pungrt, Šmartno pri Litiji.

Ustvarjalne delavnice

Ustvarjalne delavnice bodo potekale ob torkih, predvidoma ob 9.00, v društveni pisarni. **Pridružite se nam!**

MINULI DOGODKI

September je bil v društvu aktiven; imeli smo **edukativno okrevanje na Korčuli**, predavanje o **prehranski podpori za dober imunski sistem in optimalno delovanje črevesja**. Opravili smo tudi dva pohoda na **Mirno - Debenec** in v **Velike Lašče**. Prav tako pa smo pričeli z vodenimi **telovadbami** v športni dvorani v Litiji, **plavanjem** v bazenu Pungrt in z **ustvarjanjem na ustvarjalnih delavnicah**.

EDUKATIVNO OKREVANJE NA KORČULI – SEPTEMBER 2021

Ko se je pri nas vreme že malo ohladilo, smo se odpravili na edukativno okrevanje na Korčulo, v Velo Luko. Pot do Vele Luke je bila dolga, vendar je kljub temu hitro minila, ker nas je spremljala vodička ga. Andreja Hartner, ki nam je opisovala in pripovedovala zgodovino krajev, skozi katere smo se vozili.

Na Korčuli nas je pričakalo pravo dalmatinsko poletje. Vreme je bilo sončno in ravno prav toplo, prav tako tudi morje, in lahko smo uživali ter hkrati opravili vse načrtovane aktivnosti. Vsako jutro smo telovadili, odšli smo na pohod do Vele Spile, opravljali smo meritve krvnega sladkorja, krvnega tlaka in kisika v krvi, izobraževali smo se na predavanjih o zdravi prehrani, o oblikah naravne samopomoči ter pomenu in vplivu barv na človeško telo, odšli pa smo tudi na ogled mesta Vela Luka, kjer smo obiskali tudi grob Oliverja Dragojevića in njegovo hišo. Ogledali smo si mesto Korčula ter bili na folklorni prireditvi lokalnega društva Kumpanija, ki je bila organizirana za slovenske turiste. Časa pa smo imeli dovolj tudi za kopanje v morju in lenarjenje na plaži.

Ob večerih smo se družili ob živi glasbi, zaplesali ter tudi kakšno zapeli. Čas nam je še prehitro minil, saj ni manjkalo smeha in dobre volje. Pomahali smo v slovo poletju in se vrnili domov, kjer pa ni bilo tako toplo. Oliver je v pesmi zapisal »Velu Luku, ne zaboravi«. In res je ne bomo pozabili, v naših srcih in mislih bo ostala v najlepšem spominu.

Vse naše programe bomo izvajali po priporočilih NIJZ.

Ne pozabite, da v društvu zagotavljamo merilne aparate in merilne lističe ter lancete. Lahko nas predhodno pokličete, da vam pripravimo vse, kar potrebujete. V društvu smo vedno prisotni ob uradnih urah v ponedeljek in sredo **od 8.00 do 11.00**, dosegljivi smo na naših telefonih **031 777 153, 031 777 154, 01 898 15 84**, ostale dni v tednu pa na mobilnem telefonu **031 777 154** in na elektronski pošti **drustvo.dia.litija@siol.net**. Obiščete nas lahko tudi na našem Facebooku in prenovljeni spletni strani **www.diabetiki-litija-smartno.com**.

Društvo upokojencev Šmartno pri Litiji

Avtor članka: Boris Žužek

SPET V DOBOVI

V četrtek, 17. avgusta, smo šli spet z vlakom na kopanje v Dobovo. Bilo nas je osem. Imeli smo lepo toplo sončno vreme.

VAROVANJE ŠOLARJEV

V sodelovanju s Svetom za preventivo in varnost v cestnem prometu smo prve tri dni pouka skrbeli za varnost šolarjev pri prehodu na pešce. Bilo nas je pet.

NADALJUJEMO S PONEDELJKOVIMI REKREACIJSKIMI POHODI

Tudi v septembru gremo vsak ponedeljek, če je lepo vreme, na tradicionalni jesenski pohod. Če ta dan dežuje, je pohod naslednji dan ob isti uri.

NA BREZJAH

Na mali šmaren, 8. septembra, smo bili spet na Brezjah, tokrat z avtobusom. Po maši, ki je bila pred baziliko, vodil jo je ljubljanski

ski pomožni škof dr. Anton Jamnik, smo se zapeljali v Podbrezje v gostilno »Pri Slavki«, kjer so nam pripravili okusno kosilo. Popoldne smo se zapeljali še na Bled, kjer smo se v toplem sončnem vremenu sprehodili okoli jezera. Bilo nas je 29.

OBISKALI SMO NAŠO JUBILANTKO

Naša članica Marija Župančič iz Male Kostrevice je te dni praznovala visok življenjski jubilej – stoletnico. Obiskala jo je naša tričlanska delegacija. Še vedno je živahna in se je z nami pogovarjala ter obujala spomine na svoje dolgo življenje. Našega obiska se je zelo razveselila.

IZOBRAŽEVANJE PROSTOVOLJCEV IZ PROGRAMA »STAREJŠI ZA STAREJŠE«

Prostovoljke in prostovoljci iz društev upokojencev Litija, Šmartno in Gabrovka smo se zbrali 16. 9. 2021 na rednem letnem izobraževanju v Gostilni pri Rozi na Jelši.

Predavanja se je udeležilo 23 prostovoljcev in prostovoljk. Predavala je g. Danica Ku-

rent, mag. soc. dela, na temo »Priložnosti za negovanje medsebojnih odnosov v času pandemije«.

V svojem izvajanju se je dotaknila predvsem posledic ukrepov socialne izolacije, ki je najbolj prizadela starejšo populacijo. Opaženi so poslabšani odnosi med generacijami v družinah, stiske svojcev, ki se srečujejo s težavami demence pri svojcih. Starejši si po navadi želijo stikov z drugimi, vendar ne vedo, kako jih vzpostaviti, in prav tu je potrebna pomoč prostovoljk in prostovoljcev, ki postanejo del njihove socialne mreže in pripomorejo k vključevanju.

Pomembno je, da z vsakim posameznikom vedno znova odkrivamo, kakšne odnose in socialne stike sploh ima starejši človek, na koga se lahko zanese, kdo mu lahko pomaga in kako.

Prostovoljci se v trenutnih razmerah srečujemo pred izzivi:

- kako ob priporočenih ukrepih dostopati do uporabnikov,
- kakšne nove oblike razvijati, da bomo ohranjali stike z uporabniki,
- kako prepoznavati, odkrivati njihove potrebe in
- kako ublažiti posledice socialne izoliranosti.

Vsi udeleženci v programu »Starejši za starejše« želimo takšno družbeno okolje, ki omogoča vsem dostojno in kvalitetno življenje.

Odprtje Valvasoriane na gradu Bogenšperk

Avtor članka: dr. Jernej Kotar

Dne 29. 9. 2021 je v muzeju na Bogenšperku svoja vrata odprla nova stalna razstava o življenju in delu Janeza Vajkarda Valvasorja, ki smo jo vsi že nestrpno pričakovali.

V Javnem zavodu Bogenšperk so bila v letu 2018 pripravljena nova strokovna izhodišča za celovito prenovo muzeja na gradu. V sklopu tega smo že v lanskem letu odprli stalni razstavi Bogenšperk skozi čas, na kateri je predstavljen stavbni razvoj gradu, in Kranjska, na kateri lahko obiskovalci podrobneje spoznajo Valvasorjevo domovino. Tema dvema smo sedaj dodali še veliko pregledno razstavo Valvasoriana, na kateri so na sodoben način predstavljena najnovejša spoznanja o polihistorjevi družini, življenju in znanstvenem delu. In ne le to, na začetek smo umestili prikaz življenja na Kranjskem, kot ga je videl in opisal najslavnejši Kranjec.

Razstavo smo obogatili z več predmeti, med katerimi so mnogi prvič na ogled. Zasnovali smo jo z mislijo na naše najštevilčnejše goste, to so osnovnošolske in srednješolske skupine. Učenci in tudi ostali obiskovalci bodo lahko odslej dobili dober pregled zanimive tematike. Razstava je v celoti plod domačega znanja in dela, saj smo veliko večino opravili domačini oziroma domača podjetja.

Valvasoriana je največji razstavni projekt v skoraj štiridesetletni zgodovini muzeja na gradu Bogenšperk. Z njo se bomo nedvomno utrdili kot vodilna ustanova v Sloveniji

na področju ohranjanja in prezentacije bogate zapuščine Janeza Vajkarda Valvasorja. Projekt je bil strokovno in finančno zelo zahteven in ga brez podpore ključnih oseb ne bi bilo mogoče izvesti. Naj se na tem mestu v svojem imenu zahvalim direktorju Javnega zavoda Bogenšperk, gospodu Petru Avblju, za vso izkazano podporo in vsestransko pomoč, županu Občine Šmartno pri Litiji, gospodu Rajku Meserku, in Občinskemu svetu Občine Šmartno pri Litiji, saj brez njihove finančne podpore razstave ne bi mogli postaviti v takšni obliki. Prav posebno zahvalo namenjam tudi gospodu Borisu Doblekarju, poslancu Državnega

zboru Republike Slovenije, za njegov angažma in seveda gospodu dr. Vasku Simoniti, ministru za kulturo, ki je odobril prepotrebna denarna sredstva. Hvala tudi vsem sodelavcem, ki so mi vsak na svoj način ves čas stali ob strani. Zahvaljujem se tudi oblikovalcema razstave, zakoncema Blažu in Simoni Izlakar iz podjetja Kreatura, d. o. o. Poskrbela sta za izjemno vizualno podobo razstavne postavitve, za kar si zaslužita vse čestitke.

V Javnem zavodu Bogenšperk verjamemo, da bomo z novo pridobitvijo privabili še več obiskovalcev in tako uspešno nadaljevali naše poslanstvo.

ustvarjalne delavnice

gledališki predstavi

začarana tržnica

plesna animacija

iskanje zaklada

NOČ ČAROVNIC

GRAD BOGENŠPERK

31. 10. 2021

od 14.00 do 18.00
čarovniško dogajanje

ob 19.00 Čarovniški večer
v Krčmi na gradu
Število kart je omejeno

Vstopnice so že v predprodaji.
Za obisk dogodka velja PCT pogoj.

Koncert Okteta Valvasor z gosti

Avtorica članka: Marta Kotar

Na toplo nedeljsko popoldne, 26. 9., je v atriju gradu Bogenšperk potekal že tradicionalni koncert našega domačega Okteta Valvasor, ki so ga tokrat popestrili gostje s Prevalj na Koroškem in iz Iga pri Ljubljani. Lepega petja željni obiskovalci so ob upoštevanju vseh omejitvenih ukrepov napolnili grajski atrij in se prepustili uživanju.

Koncert je odprl Oktet Valvasor in nam zapel dve pesmi, nato pa je sledil nastop moškega kvinteta Ajda s Koroške. Kot je v zahvalnem govoru dejal njihov predstavnik, se v naših krajih dobro počutijo in upamo, da jih bomo še kdaj lahko gostili. Odpeli so nam nekaj ljudskih pesmi, zatem pa se je na oder vrnil naš domači oktet in odpel še nekaj skladb. Pred publiko so nato stopile Borovničke, skupina osmih deklet, ki je tokrat pela v nekoliko okrnjeni zasedbi. Odpele so nekaj znanih slovenskih popularnih pesmi, ob katerih je publika vidno uživala. Sklepni del je znova pripadel Oktetu Valvasor. V naših krajih smo lahko zelo ponosni, da se ponašamo s tako izvrstnimi pevci, ki vsako leto z veseljem prepevajo tudi na našem gradu.

Razgibano v novo šolsko leto

Avtorica članka: Maja Istenič

Zadnje septembrsko sobotno dopoldne smo preživel zelo razgibano. Na travniku pred Kulturnim domom Šmartno smo pripravili dogodek »Razgibano v novo šolsko leto«, ki je bil hkrati zaključno dejanje zgodbe novoletne okrasitve v središču Šmartnega, pri kateri smo sodelovali Javni zavod Bogenšperk, Občina Šmartno pri Litiji in Vrtec Ciciban.

Z licitacijo novoletnih smrečic v januarju smo zbrali denar, ki smo ga v celoti namenili Vrtcu Ciciban za izvedbo programa za najmlajše. Dogodek se je smiselno navezoval na letošnjo prednostno nalogo vrtca, pri kateri se je poudarjal moto »Z gibanjem do zdravja oz. učenja«.

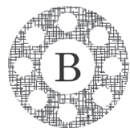
Uvodoma je spregovoril župan Občine Šmartno pri Litiji, g. Rajko Meserko, zbrane pozdravil ter se zahvalil donatorjem in vsem, ki so kakorkoli doprinesli k izvedbi tega dogodka.

Otroci so uživali v različnih aktivnostih – oviratlonu (poligonu) za najmlajše, streljanju s fračo velikanko, ciljanju v veliko napihljivo tarčo in nerfatlonu – tekmovanju na spretnostnem poligonu, ki vključuje premagovanje ovir in streljanje v tarče. Tekmovanje je potekalo v dveh kategorijah, predtekmovanja se je udeležilo 40 otrok, na koncu pa smo zmagovalcem finala podarili lepe nagrade, družinsko vstopnico za obisk gradu Bogenšperk in izdelke, ki so jih prijazno podarili ponudniki na dogodku.

Poleg zanimivih animacij za otroke je bilo poskrbljeno tudi za kulinarčno ponudbo. Ines iz Vafl.official je pekla slastne vafle, Isa in Ana iz Krofane sta pripravljala odlične mini krofke in krompir na palčki, gospa Pavla Rozina z Zeliščne kmetije Pr' Janez je ponujala domač zeliščni čaj, svoje zdravja polne izdelke pa so prodajali tudi Čebelarstvo Dremelj, Kmetija Kotar in Ekokmetija Vodnjov.

Zgodba šmarskih smrečic je tako dobila svoj epilog in veseli smo, da je bil ta res odlično sprejet, saj se je v treh urah na travniku pred kulturnim domom zvrstilo nekaj več kot dvesto obiskovalcev. Veselimo se nove decembrske zgodbe, ki jo začnemo ustvarjati zelo kmalu. Vabljeni, da preverite, kaj lepega smo pripravili za ta december.

JAVNI ZAVOD
BOGENŠPERK

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Kulinarika je zakrožila tri zanimive sklope delavnic

Avtorica članka: Maja Istenič

V septembru smo izvedli še zadnji sklop delavnic, ki so potekale v okviru projekta Od tradicionalnih spretnosti do sodobnih ruralnih turističnih produktov. Projekt v organizaciji Javnega zavoda Bogenšperk sta sofinancirala Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja in LAS Srce Slovenije.

Kar tri ponedeljkove popoldneve smo preživel v Gostilni pri Mačku, kjer smo se učili pripravljati tradicionalne jedi, kot jih že leta pripravljajo v njihovi gostilni, in se spoznavali s modernejšimi pristopi priprave jedi. Kuharski chef Matevž Sotenšek nas je učil spretnosti kuhanja in nam razkril marsikakšno zanimivost in trik, ki ga bomo vsi udeleženci z veseljem prenesli v domače kuhinje in recepte.

Napoved dogodkov

Avtorica članka: Petra Bolha

PRATNEKERJEV ODSEV NARAVE V GALERIJ GRADU BOGENŠPERK

Po septembrskem gostovanju priznanega nemškega umetnika Axla Beckerja z razstavo *Soul minimal*, ki je v značilnem avtorjevem slogu galerijo gradu Bogenšperk preobrazila v sodobno likovno razstavišče s tridimenzionalnimi minimalističnimi slikami ter malo plastiko, se v jesenskih mesecih ponovno vračamo v barviti in skrivnostni svet narave.

Letošnji program galerije gradu Bogenšperk bo zaključil doma in v tujini večkrat nagradjeni akademski slikar Gregor Pratneker. Gre za trenutno enega najvidnejših predstavnikov srednje generacije slovenskih slikarjev. Leta 2019 je prejel nagrado »Prix Eugene Boudin« za podobe krajinj, ki so bile razstavljene v Salonu lepih umetnosti v Louvru, in leta 2020 nagrado Salona francoskih umetnikov v Grand Palaisu v Parizu. *Odsev narave* je obsežna razstava Pratnekerjevih podob narave, ki so v značilni avtorjevi maniri skrivnostne, a polne atmosfere, barv in občutkov.

»Umetnikove podobe toplih pomladnih, poletnih in jesenskih gozdov so pravi kontrast njegovim hladnim, deževnim, zasneženim ali

Gregor Pratneker, *Utrip jeseni*, olje na platnu, 2017

meglenim zimskim pokrajinam, pa tudi mestnim vedutam. Z ekspresivnimi barvami in hitrimi barvnimi nanosi umetnik na platna naša svoja trenutna občutja, a tudi razmišljanja o naravi in človeku, o njegovem uničevanju narave in o spremembah, ki jih je povzročila civilizacija.«

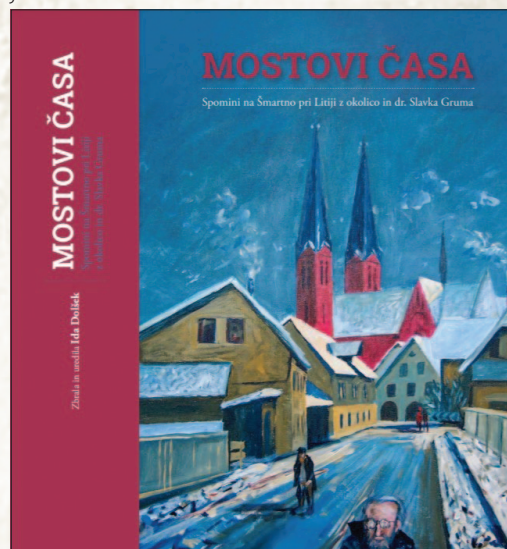
(iz recenzije mag. Ane Kocjančič, Galerija ANART)

Razstava *Odsev narave* bo na ogled v galeriji gradu Bogenšperk do 31. 12. 2021.

Vljudno vabljeni!

PREDSTAVITEV KNJIGE MOSTOVI ČASA, ZBRALA IN UREDILA IDA DOLŠEK

Mostovi časa so monumentalno delo, v katerem so na 800 straneh in z bogatim slikovnim gradivom predstavljena pričevanja in spomini 46 pripovedovalcev, večinoma domačinov, ki se v svojih pripovedih spominjajo življenja v Šmartnem ali Slavka Gruma. Pričevanja je zbrala in uredila **Ida Dolšek**.

Mostovi časa, zbrala in uredila Ida Dolšek

V prvem delu knjige so predstavljeni spomini, ki osvetljujejo življenje in delo v Šmartnem pri Litiji ter njegovem zaledju, drugi del pa je posvečen spominom, ki so kakorkoli povezani s Slavkom Grumom. Vmesni del zapolnjujejo krajša besedila, ki odstirajo zamolčane in boleče teme, o katerih se nekdanje glasno govorilo. Zbrane

pripovedi nas popeljejo po mostovih časa tja do prve polovice 20. stoletja in še dlje.

Vljudno vabljeni na predstavitev knjige v petek, 19. novembra 2021, v Kulturni dom Šmartno pri Litiji.

7. FOTOGRAFSKI NATEČAJ »FARNA CERKEV SV. MARTINA IN DRUGE CERKVE V ŠMARSKI FARI«

Občina Šmartno pri Litiji, Javni zavod Bogenšperk in Knjižnica Litija objavljajo 7. fotografski natečaj z naslovom »Farna cerkev sv. Martina in druge cerkve v šmarski fari«.

15. septembra 2021 je namreč minilo 120 let, odkar je ljubljanski škof Anton Bonaventura Jeglič posvetil novozgrajeno šmarsko župnijsko cerkev sv. Martina. Zgrajena je v neogotskem slogu in spada med večje cerkve v Sloveniji. Cerkev je vidna od daleč in predstavlja središče kraja. Krasijo jo opečnata zgradba in mogočna zvonika.

Župnija Šmartno pri Litiji ima sedem podružnic: cerkev povišanja svetega Križa v Brezju, cerkev svetega Roka na Felič vrhu, cerkev svete Marije Magdalene na Gradišču, cerkev svete Ane v Zgornji Jablanici, cerkev svete Marije Vnebovzete v Javorju, cerkev svetega Mohorja in Fortunata na Libergi in cerkev svetega Petra in Pavla v Vintarjecu.

Namen natečaja je pridobiti v fotografski objektiv ujeto stavbno oz. sakralno dediščino cerkva v župniji Šmartno pri Litiji, z edinstveno dekoracijo in zanimivimi detajli (brez oseb, cerkvenih obredov in

drugih dogodkov).

Natečaj bo potekal med 1. septembrom in 22. oktobrom 2021. Med vsemi prispelimi fotografijami bo strokovna komisija, ki jo določijo organizatorji natečaja, izbrala fotografije, ki bodo predstavljene na razstavi v krajevni knjižnici v Šmartnem 8. novembra 2021. Razpis natečaja in prijavnica sta dostopna na spletnih straneh Knjižnice Litije, Javnega zavoda Bogenšperk in Občine Šmartno.

Za dodatna vprašanja in informacije o natečaju pišite ali pokličite na: Petra Bolha, rezervacije@bogensperk.si, (01) 898 78 67, Sonja Perme, sonja.perme@knjiznica-litija.si, 041 258 237.

Vljudno vabljeni k sodelovanju!

Cerkev sv. Martina, Šmartno pri Litiji

Paviljon »Medena zgodba« prihaja na Staretov trg

Avtorica članka: Maja Istenič

Čebelarstva zveza Slovenije je pripravila izobraževalno-promocijski projekt, s katerim želi predstaviti slovensko čebelarstvo. Izdelali so paviljon, ki na svojevrsten način prikazuje delo čebel, čebelarja in sadove njeguna sodelovanja, ter ga poimenovali »Medena zgodba«. Ta prihaja tudi k nam v Šmartno.

Paviljon »Medena zgodba« se bo v terminu od 17. do 24. oktobra 2021 nahajal na Staretovem trgu.

Paviljon predstavi čebelje panje, tehnologijo pridelave, točenja in skladiščenja medu. Poleg prodajnega pulta je v paviljonu tudi prostor za pokušanje različnih vrst medu.

Za ta namen je bila razvita prav posebna degustacijska medena postaja. Na zunanjem delu paviljona so nameščene elektronske tablice z video vsebinami o raznih čebeljih pridelkih, naši kranjski čebeli in apiterapiji. Dodane so tudi didaktične igre za najmlajše.

Za obiskovalce bo na voljo vsak dan v omenjenem terminu od 9.00 do 13.00 in od 15.00 do 18.00. V tem času bodo v paviljonu prisotni tudi domači čebelarji čebelarstva društva, ki vam bodo predstavili svojo dejavnost in vas popeljali po notranjosti paviljona. Vabljeni.

Bela krajina se predstavi na gradu Bogenšperk

VINSKA KLET
METLIKA

Dogodek bo v soboto, 13. 11. 2021, ob 17. uri.

Za več informacij pokličite na tel. št.: 01 898 78 67.

KLET BOGENŠPERK

Iz dela poslanca Borisa Doblekarja

Avtor članka: Boris Doblekar, poslanec v Državnem zboru RS

Zadnje leto in pol je bilo obdobje preizkušenj za vse. Epidemija se je dotaknila življenja vsakega izmed nas in na novo oblikovala mnoga področja. Posledicam, ki jih je prinesel spopad s poprej povsem neznanom boleznijo, se ni mogel izogniti prav nihče.

»Na tem mestu prijazno povabilo, da vsi skupaj po svojih najboljših močeh, z upoštevanjem zdravstvene stroke naredimo največ kar lahko, da po zgledu nekaterih resnih držav, ki so to že storile, zaustavimo širjenje virusa in postanemo spet zdrava, odprta in vesela družba, polna energije in optimizma za življenje naše generacije in vseh za nami.«

Marca lani smo prevzeli odgovorno vlogo vodenja države, ki jo je prejšnja vlada prepustila nemilosti ob začetku epidemije. Ko so se druge vlade po svetu odločale za učinkovite ukrepe in za sodelovanje, je takratna vlada Marjana Šarca razmišljala samo o eni stvari – kako na predčasnih volitvah, ki so jih želeli izsiliti, dobiti čim več glasov. Namesto zdravja so tako na prvo mesto postavili svojo politično prihodnost. In doslej so, namesto da bi stopili vsi skupaj v tako težkih in resnih časih, vseskozi nagajali in na vse mogoče načine ovirali delo vlade in parlamenta.

Že dolgo sem aktivno vpleten v življenje v svoji neposredni okolici ter tudi širše. Učinke epidemije in kako epidemija vpliva na ljudi sem spremljal od blizu na terenu, med ljudmi. Ure in dnevi usklajevanja ter mnogih mnenj v Državnem zboru in na terenu so prinesli svežnje protikoronskih ukrepov, v katerih smo skušali zajeti pomoč za vse državljanke in državljane Slovenije.

Ukrepi, ki smo jih sprejeli, so pomenili in še pomenijo neposredno pomoč ljudem in gospodarstvu, ne bankam in tajkunom, kot so to počele leve vlade v kriznem času, ki pa ga po obsežnosti ne moremo primerjati s sedanjim težkim kriznim časom, ki ni le ekonomske, ampak tudi zdravstvene, socialne in moralne narave.

Kot politik, občinski svetnik, bivši podžupan se namreč zelo dobro zavedam, kaj pomeni za občino oziroma lokalno skupnost dejstvo, da brez dela ostane veliko ljudi. Zato je bil eden ključnih ukrepov, da smo uvedli nadomestilo za čakanje na delo na domu – tako smo želeli zagotoviti, da se delovna mesta ohranijo, delavci v času krize prejemajo redni dohodek, delodajalci pa podjetij zaradi krize ne zaprejo.

V javnosti pogosto slišimo, da nismo dovolj dobro poskrbeli za šport in turizem. Šport smo med epidemijo spodbujali, a smo se zavedali zelo pomembne stvari: koronavirus je visoko nalezljiva bolezen, ki se najbolj širi ob tesnem stiku s ljudmi. Ko k temu dodamo še povsem fiziološko naravo razmerja med intenzivno telovadbo in možnostmi za hitrejšo širjenje okužb, dobimo situacijo, ko lahko

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Janez Janša, predsednik vlade

športna aktivnost med prijatelji postane novo žarišče širjenja okužbe. Ta okužba pa lahko nepopravljivo poseže v življenja mnogih. Zato smo se odločili, da v največjem razmahu epidemije spodbujamo predvsem individualne športe, kjer ni neposrednega tveganja za prenos okužb. Tek, kolesarjenje, nordijska hoja, sprehodi v naravi – vse to smo spodbujali z mislijo, da gre le začasne ukrepe in da se bomo vsi kmalu spet lahko podili za žogami. Podobno so storile tudi vse druge države.

Pomena turizma in gostinstva, še posebej lokalnega, se še kako zavedam in ga po svojih najboljših močeh pomagam vzpodbujati in promovirati, če je le priložnost. V naši poslanski skupini smo bili med glavnimi pobudniki t. i. turističnih bonov za vsakega Slovenca in Slovenko, lani v vrednosti 200, letos v vrednosti 100 evrov. Letošnji poleg turizmu pomagajo še športu in kulturi. In kot lahko opazujemo, in o tem govorijo uradni podatki, so jih ljudje lepo sprejeli. Izdatno smo poskrbeli tudi za turistični sektor; na lokalni ravni so se tako mnoge občine odpovedale zaračunavanju najemnine gostinskim in turističnim objektom, ki imajo sedeže v pro-

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

NOVOSTI ZA DIJAKE IN ŠTUDENTE

- vozovnica ne bo več relacijska ampak bo veljala za linije na območju celotne države
- v prostem času brez omejitev potovanja na vseh relacijah
- veljavnost letne vozovnice 12 mesecev (ne le za šolsko leto)

stori občinске lasti. Poskrbeli smo, da so bili tudi delavci v turizmu del ukrepa čakanja na delo, pozabili pa nismo niti na tiste, ki se s turizmom ukvarjajo kot samostojni podjetniki – uvedli smo mesečni dohodek, s katerim so lahko vsaj deloma pokrili stroške in lažje preživeli. Znatno smo pomagali tudi avtobusnim prevoznikom in turističnim agencijam.

Vsi sprejeti ukrepi seveda nikoli ne bodo dobri prav za vsakega, vedno se lahko najde kdo, ki pač ni zadovoljen, pa vendar menim, da smo ukrepe pravilno naslovili na vse in za vse. Ob tem smo poleg vsega v težkih razmerah sprejemali zakonodajo, ki je osnova in podlaga za boljše in bolj kvalitetno življenje in podlaga za boljše pogoje gospodarstva, kmetijstva, turizma itd. Skratka, rezultati so tu. Imamo eno najvišjih gospodarskih rasti v zgodovini Slovenije, in to generira razvoj in nova delovna mesta. Imamo eno najnižjih brezposelnosti v zgodovini samostojne Slovenije. Dvig pokojnin z večkratnim usklajevanjem in različni dodatki upokojencem še nikoli niso bili tako visoki in po mojem mnenju tudi upravičeni, saj so pokojnine prenizke, ampak to je že druga zgodba, ki se vleče iz nekih drugih časov in jo popravljamo tudi s popravo mnogih krivic upokojencem, invalidom, kmetom itd.

Zelo veliko se ukvarjamo z debirokratizacijo, pomočjo zdravstvu z zakonom o sistemskem zagotavljanju denarja za investicije v zdravstvo, v kadre, boljše pogoje za delo zdravstvenega osebja in bolj kvalitetne oskrbe ljudi. Uzakonili smo brezplačni prevoz z linijskimi avtobusnimi in železniškimi prevozniki in nekaterimi mestnimi za upokojence, invalide, vojne veterane, športnike. Pa kar najugodnejši ter kombiniran prevoz za dijake in študente.

Sprejeli smo zakon o zaščiti živali, o katerem je bilo leta in leta veliko govora in populizmov vseh vrst, sedaj je končno sprejet v korist vseh živali. Pripravljamo podlage za boljše in dolgotrajnejšo oskrbo starejših, invalidov. Kot se je izkazalo v tem letu, ko smo občinam dvignili povprečnine in z zakonom o finančni razbremenitvi občinam, kako prav pride več denarja za nujne investicije, smo povprečnine še bolj dvignili, še nikoli niso bile tako visoke v naši zgodovini. Ob tem so redno razpisi za sofinanciranje gradenj šol, vrtcev, kolesarskih povezav, vodovodov, kanalizacij, sanacij plazov, protipoplavne zaščite, energetske sanacije objektov, vzdrževanje kulturnih objektov itd. Veliko je tudi razpisov za kmete, podjetja, zdravstvene domove, gasilce, kulturo itd. Skratka, toliko, kot se sedaj gradi in tektonsko premika stvari na bolje, se jih že dolgo ni. Ker zmanjkuje prostora za še kakšno misel, naj ob koncu omenim še, da našim gradbincem zmanjkuje resursov, da bi lahko ponaredili vse, kar je v načrtih bodisi v občinah ali državnih projektih. Temu bi lahko rekli sladke skrbi.

Naš trud in naše ambicije so ves čas usmerjene v grajenje nove, boljše, naprednejše Slovenije, ki bo nudila topel dom še mnogim generacijam Slovencev in Slovenec. Spremembe so težke, ampak v 30 letih smo dokazali, da si v Sloveniji sprememb želimo in da smo zanje skoraj vsi pripravljeni trdo delati.

Sam zagovarjam vključujočo politiko, ki predstavlja interese čim širše množice ljudi. V Sloveniji imamo mnogo različnih pogledov in idej in prav je, da jih v oblikovanje civilne družbe ter političnega dialoga vključujemo prav vse. Doslej smo uspešno zgodbo spopada z epidemijo gradili ravno na tem: na dialogu, sodelovanju, iskanju kompromisov, ki predstavljajo najboljše za vse. Žal mi je, da velik del leve opozicije ni pripravljen niti prisluhnuti, še manj pa sodelovati pri grajenju Slovenije v uspešno državo, ki bo prepoznaven in odločen faktor tudi v mednarodnem prostoru.

Naloga politike je, da dela za ljudi. Za ljudi pa lahko resnično delaš še takrat, ko si vpet v vse pore življenja in ko si pripravljen vedno prisluhnuti vsakemu posamezniku in posameznici. In na tak način sem deloval in delujem od začetka svojega mandata.

V kratkem sledi tudi obisk Vlade RS v osrednjeslovenski regiji, torej tudi v občini Šmartno pri Litiji tako kot nedavno v Litiji, in se bom kot v Litiji z veseljem in ponosom potrudil, da bo obisk naslovljen tako, da bo občina imela nekaj od tega.

V sklepu kot vedno velja povabilo, da se obrnete name z željami, pobudami, predlogi, pa tudi kritiko, ki jo vedno sprejemam. Pomagal bom kot doslej po svojih najboljših močeh.

Na odprtju stalne razstave Valvasoriane na gradu Bogenšperk

Pomoč gasilcem PGD Štangarske Poljane

Obiskal medgeneracijski center s pomočjo države na Javorju.

Lilin vrtiljak

Avtorica članka: Aleksandra Krnc

Poletje se počasi poslavlja in s 1. 9. smo tako pričeli z redno dejavnostjo Lila odrasli, v torek, 14. 9. 2021, je začela z nadaljevanjem dela sekcija Lila piše. Veliko se je dogajalo skozi vse poletje in ob koncu avgusta smo sodelovali na Ex tempore v oglarski deželni Dole pri Litiji ter na Ex tempore v Veliki Loki, v organizaciji Lovske družine Velika Loka in Likovnega društva Trebnje.

Z likovnimi deli na temo literarnega dela Slavka Gruma »Dogodek v mestu Gogi« smo ob pisateljevi obletnici in odkritju kipa sodelovali v Knjižnici Šmartno pri Litiji.

Naši člani so aktivni tudi na terenu, kjer zapisujejo pričevanja občanov na temo Kako so včasih živeli ob reki Savi.

Članice Lila piše Joža Ocepek, Dunja Polonca Guček in Magda Groznik so na televiziji ETV posnele oddajo z naslovom *Beremo*, v kateri so predstavile avtorska dela.

Pripravljamo dela za razpis JSKD Videz tipnega. Kmalu se obeta razstava del iz tabo- ra ljubiteljskih slikarjev, ki se je zgodil v juliju 2021 v Mozirskem gaju.

In vrtiljak se vrtil ... vrtil naprej ...

Iz dela OZ RK Litija

Avtor članka: RKS OZ Litija

AKCIJA ZBIRANJA HRANE IN ŠOLSkih POTREBŠČIN V TRGOVINI LIDL

V sodelovanju s trgovino Lidl smo prvič v poletnem času zbirali hrano in šolske potrebščine za socialno ogrožena družine in posameznike. Dobrodela akcija je trajala od 1. 7. do 31. 7. 2021. Vsem, ki ste darovali, se najlepše zahvalujemo! Zahvalujemo pa se tudi trgovini Lidl za pomoč in ustvarjanje boljšega sveta.

3. DISTRIBUCIJA POMOČI IZ SKLADA EU ZA POMOČ NAJBOLJ OGRŽENIM

Konec septembra pričakujemo letošnjo 3. distribucijo pomoči iz Sklada EU za pomoč najbolj ogroženim. Pomoč bodo starejšim, bolnim in socialno šibkim delili prostovoljci krajevnih organizacij Rdečega križa na svojih območjih. V skladišču na Maistrovi ulici bodo prehranske pakete lahko prejeli upravičenci do pomoči (napoteni s strani Centra za socialno delo Litija). Za vse veljajo zaščitni ukrepi – razdalja vsaj 1,5 m med upravičenci, nošenje zaščitnih mask, po pomoč lahko pridejo samo zdrave osebe.

SREČANJE STAREJŠIH IN MLADIH ČLANOV RDEČEGA KRIŽA

Krajevni odbor KORK Primskovo je v soboto, 21. 8. 2021, organiziral druženje po Kozjanskem in Štajerskem. Predsednica Marinka Vidgaj: Poleg starejših so se srečanja udeležili tudi trije mladi člani Rdečega križa. Najstarejši udeleženec je štel 78, najmlajši pa 11 let. Program je bil skrbno načrtovan in prilagojen za starejše in najmlajše. V Olimpiju: ogled samostanskega zeliščnega vrta, obisk čokoladnice in stare lekarne, obisk maše in pogovor s patrom o delovanju minoritskega samostana. Pot nas je peljala naprej v Deželo pravljic in domišljije h KOČI K ČAROVNICI – za pravljice nismo nikoli prestari. Vodila nas je čarovnica – čudovito doživetje. Na Jelenovem grebenu smo kar iz avtobusa opazovali, kako so cesto prečkali damjaki. Nadaljevali smo pot v Šmarje pri Jelšah, kjer smo obiskali muzej baroka – voden ogled, in se nato podali po kalvariji do vrha k cerkvi sv. Roka, zavetnika kužnih bolezni – voden ogled.

Na zaključno druženje smo se odpeljali na Sladko goro v Smoletovo gorco, kjer nas je pričakalo odlično štajersko kosilo s sladico in možnostjo degustacije njihovih vin.

Vsi zadovoljni in navdušeni smo se srečno vrnili domov. Žal nam je le, da je bila zaradi omejitve (zahtevan izpolnjen PCT pogoj) udeležba nizka.

PODELITEV POSEBNIH PRIZNANJ PROSTOVOLJCEM

16. 9. 2021 smo v avli Občine Litija prostovoljcem krajevnih organizacij pri območnem združenju Litija, PGD in bolničarjem ekipe PP ter nekaterim posameznikom podelili posebna priznanja Zbora članov RKS za nesebično pomoč v času epidemije covid-19. Vlada RS pa je podelila spominski znak za požrtvovalnost v boju proti covid-19 ekipi PP RKS OZ Litija. Spominski znak je podelil poslanec g. Boris Doblekar.

Krožnost življenja je veličastna

Avtorici članka: Renata Ozimek, delovna terapevtka in Alenka Rožina, delovna inštruktorica

Prelep jesenski čas smo preživel z roko v roki vseh dobrih ljudi, v občudovanju lepe narave, delu na sebi in spoštovanju življenja.

V skrbi za zdravo življenje smo ob svetovnem dnevu Alzheimerjeve demence v grajskem in medovitem parku izvedli Sprehod za spomin. S sprehodom si prizadevamo za boljšo ozaveščenost, zmanjševanje tveganja za nastanek demence in pravočasno prepoznavanje bolezni.

Senzorna stimulacija vonja. Čutila skrbijo za povezavo med okoljem in živim bitjem.

Z aktivnim sodelovanjem v skupini za urjenje spomina Rastoča knjiga izboljšamo ali ponovno razvijamo motorične, kognitivne in socialne spretnosti. Stanovalcem pomagamo premagovati osamljenost in preprečevati demenco s prijetnim, vzpodbudnim in koristnim pogovorom, ki vzbudi stanovalcu vero vase, upanje in hvaležnost.

Stanovalcem z demenco pomagamo, jih spremljamo, vzpodbujamo, spoštujemo njihov značaj ter tako ustvarjamo sočuten, skladen in harmoničen odnos.

Človekovi dnevi so kakor trava, človek tako vzcveti kakor cvetica na polju.

Pogumno v novo desetletje

Avtor članka: Uroš Pušnik

Letos, 15. septembra, je minilo 120 let od posvetitve šmarske župnijske cerkve. V tridnevni duhovni pripravi na jubilej so nas s svojo besedo vzpodbujali rojak Martin Golob, bivši šmarski kaplan David Jenstrle in postulator bl. Alojzija Grozdeta mag. Igor Luzar.

Na praznično nedeljo, 12. septembra 2021, smo se zbrali v šmarski župnijski cerkvi k slovesnemu bogoslužju, ki ga je vodil ljubljanski nadškof msgr. Stanislav Zore. Najprej je blagoslovil vsa obnovitvena dela in druge pridobitve na in v župnijski cerkvi v zadnjih nekaj mesecih. Tu predstavlja največji zalogaj kar 30.000 novih strešnikov, s katerimi se je v celoti zamenjala stara in dotrajana strešna kritina.

»Naj nam (Kristus) odpre ušesa, da bomo slišali sporočila praznika!« je dejal nadškof Zore in nadaljeval, da »Nismo mi začetniki vere v Boga!« To je eno od sporočil tega praznika; naši predniki so v težkih časih gradili cerkev, a želja je bila jasna – postaviti prostor, kjer bo Jezus čakal ljudi in prihajal k njim, kjer bo oblikoval svoje ljudstvo in bo navzoč v tem kraju. Naj v luči evangelijskih besed spoznamo »Kdo sem jaz Zanj in kdo je Jezus Kristus za nas!« je še dodal.

Ob oltarju sta bila ob g. nadškofu še šmarski župnik g. Marko Mohor Stegnar in duhovni pomočnik g. Vinko Malovrh. Narodne noše, pritrkovalci, ubrana molitev ter mogočno petje domačih pevcev so dvigali slovesnost.

Po končanem bogoslužju smo se preselili še na župnijsko dvorišče, kjer se je odvil

prvi župnijski dan. Pripravljen okusen golaž je navzoči prijetni družbi dal novih moči še za popoldanski krajsi kulturni program v izvedbi Okteta Valvasor in Šmarskih tamburašev, v nadaljevanju pa so nam lepšali trenutke člani ansambla Osvajalci, p. Janez Ferlež idr.

»Nič me ne moti čebulanje otrok med obredom,« je dejal v pridigi nadškof in dodal »to je znamenje, da se bo rod nadaljeval!« V moči teh besed in po toliko »mladostnih srcih« sem prepričan, da se bodo še naprej tudi v naslednjem desetletju »gulili« pragovi naše »šmarske katedrale«.

Relikvije bl. Alojzija Grozdeta

Avtor članka: Uroš Pušnik

V sklopu tridnevne priprave pred 120. obletnico posvetitve šmarske župnijske cerkve smo zadnji dan v soboto sprejeli tudi relikvije bl. Alojzija Grozdeta, ki nam jih je prinesel po dovoljenju novomeškega škofa mag. Igor Luzar.

Velika večina nas pozna življenjsko zgodbo bl. Alojzija Grozdeta, a jo vseeno na hitro ponovimo. Rodil se je v Gorenjih Vodalah, župnija Tržišče pri Mokronogu na Dolenjskem, 27. maja 1923. S pomočjo tete in dobrotnikov je šel na študij v Ljubljano. Bil je odličen dijak, med sošolci pa se je uveljavljal tudi kot literarni ustvarjalec. Njegovo duhovno življenje so zaznamovali poglobljena molitev, življenje iz evharistije in globoka pobožnost do Matere Marije. Ker so bile zaradi vojne leta 1942 razmere v njegovih domačih krajih neugodne, se je domov vračal bolj poredko. Dobil je potno dovolilnico in tako se je 1. januarja 1943 preko Stične, kjer se je udeležil tudi sv. maše, vračal k materi in sorodnikom. Prisedel je na voz in v Mirni, kjer so ga zadržali partizani, moral izstopiti. V njem so iskali vojnega obveščevalca, kruto zaslišanje pa se je čez nekaj ur končalo z mučeniško smrtjo. Njegovo truplo so po skoraj dveh mesecih našli otroci. Pokopali so ga v Šentrupertu, leta 1999 pa so truplo prekopali, relikvarij z njegovimi ostanki pa pokopali v romarskem svetišču na Zaplazu. 13. junija 2010 ga je na slovenskem evharističnem kongresu v Celju v imenu takratnega papeža Benedikta XVI. kardinal Tarcisio Bertone razglasil za blaženega.

Ob oltarju se je gostu pridružil tudi domači župnik g. Marko Mohor Stegnar. Postulator g. Luzar pravi, da danes informacije o njegovem življenju in mučeniški smrti ne dosegajo samo meja naše ali sosednjih dežel, marveč vse do Južne Amerike in Azije. K njemu se ljudje v molitvi zatekajo v raznih življenjskih preizkušnjah in problemih, pa tudi pred življenjskimi izzivi, načrti idr.

Geslo našega župnijskega evharističnega leta so bile njegove besede »Evharistija je sonce mojega življenja!« Zato se radi ob njem zatekajmo k molitvi in evharistiji.

Obisk ministra za zdravje v ZD Litija

Avtorji članka: Direktorica in kolektiv ZD Litija

V torek, 28. 9. 2021, nas je v ZD Litija obiskal minister za zdravje Janez Poklukar, dr. med. spec. int., kjer si je pogledal prostore službe NMP, prostore cepilnega centra in testiranje. Predstavili smo mu tudi delovne službe NMP, ki bi jo radi razširili in s tem pridobili dežurno službo 3b in kasneje po možnosti SUC. Seznanili smo ga tudi s projektom za dozidavo prizidka za službo NMP. Za izkazano zaupanje in obisk v ZD Litija se iskreno zahvaljujemo gospodu poslancu Borisu Doblekarju, županu občine Šmartno pri Litiji Rajku Meserku, predstavniku Občine Litija gospodu Igorju Parklju in gospe Maji Sevljak Jurjavec z Ministrstva za zdravje.

Z ministrom za zdravje dr. Poklukarjem v Zdravstvenem domu Litija pri direktorici dr. Jožefi Kežar o sofinanciranju prizidka Nujne medicinske pomoči

Mesarija Frtica je na sejmu AGRA 2021 prejela priznanja in naziv šampion kakovosti

Avtorica članka: Nataša Smrekar

Na 42. mednarodnem ocenjevanju mesa in mesnih izdelkov pod okriljem 59. mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma AGRA 2021 je Mesarija Frtica iz Litije prejela priznanja za svoje mesne izdelke. Naziv šampion kakovosti je prejela njihova izvrstna špehovka.

Tretje leto zapored je špehovka iz Frtice prejela zlato medaljo in zato letos osvojila najvišji naziv – šampion kakovosti. Prav tako je zlato medaljo prejela njihova pečenica, srebrno medaljo pa kuhana domača šunka. Oba izdelka sta bila prvič oddana na ocenjevanje.

Bliža se čas kislega zelja in pečenic, zato vabljeni v Frtico po odlično ocenjene mesne izdelke. Z vami že 29 let!

Vrtrim

Avtor članka: Vrtrim

Podjetje Vrtrim je mlado, zagnano podjetje, ki je nastalo iz »hobija« in veselja ter želje po ustvarjanju. Nudimo vam celovito storitev urejanja okolice, od ogleda, strokovnega svetovanja do zasaditev in obžagovanja dreves tudi na mestih, kjer je zaradi bližine objektov potreben skrbno načrtovan pristop in zahteven poseg. Strokovno in v skladu z zadnjimi trendi v vrtnarstvu vam uredimo vašo okolico. Uredimo tudi zahtevnejše

terene in problematična drevesa, ki postanejo nevarna ljudem ali objektom. Naš cilj je strokovno urediti okolico in zagotoviti, da bo urejena okolica hiše ali vrta usklajena z vašimi željami.

Storitve, ki jih nudimo:

- **NEGA TRAVE**
Košnja trave. Sejanje in polaganje travne ruše. Odstranjevanje plevela in mahu iz travnate ruše.
- **UREJANJE OKOLICE**
Svetovanje in okrasne zasaditve vrtov, dovozov, dvorišč in krožišč. Postavitev in urejanje skalnjakov.
- **MANJŠA GRADBENA DELA**
Urejanje poti s sekanci, prodniki in lubjem. Polaganje robnikov, granitnih kock, pranih plošč, lesenih, betonskih in PVC tlakovcev.
- **NOVE ZASADITVE RASTLIN IN ODSTRANJEVANJE PLEVELA**
Zasaditve zelenjave in okrasnih balkonskih ter vrtnih rastlin. Zasaditev žive meje in dreves. Ročno odstranjevanje plevela.
- **OBREZOVANJE, OBŽAGOVANJE IN PODIRANJE DREVES**
Obrezovanje okrasnih grmovnic, živih mej in sadnega drevja. Preventivno obžagovanje in podiranje dreves.
- **SPOMLADANSKA IN JESENSKA NEGA OKOLICE**

Spomladansko gnojenje in prežračevanje travnate ruše. Jesensko pospravilo listja in priprava tal na prezimovanje. Urejanje grobov.

Zahvala

Ob požaru v noči s 27. na 28. 9. 2021, ki je v celoti uničil delavnico, se neizmerno zahvaljujemo za pomoč pri gašenju in zaščiti sosednjih hiš članom PGD Javorje in PGD Šmartno ter vsem sosedom, krajanom, sorodnikom, prijateljem in znancem ki ste nam kakorkoli pomagali pri sanaciji pogorišča ter nam stali ob strani v najtežjih trenutkih in dali podporo.

Družina Murnc

Prvi mesec LIGE NLB je za nami

Avtorji članka: RD Herz Šmartno, Aleš Hauptman in Ernest Mrzel

RD Herz Šmartno je pogumno vstopilo v 1. A državno moško rokometno ligo – LIGO NLB! Sezono je članska ekipa odprla z gostovanjem v Ribnici. Sledila je prva domača tekma – v Dvorano Pungrt so prispeli rokometišči Celja. Cikel septembrskih tekem so rokometišči končali z gostovanjem v Ljubljani. Kljub trem porazom na začetku sezone članska ekipa ostaja motivirana in z nestrpnostjo čaka nadaljevanje sezone in prve točke na lestvici LIGE NLB.

Poročilo septembrskih tekem članske ekipe RD Herz Šmartno:

11. 9. 2021 RD Riko Ribnica : RD Herz Šmartno 37 : 28

18. 9. 2021 RD Herz Šmartno : RK Celje Pivovarna Laško 27 : 39

24. 9. 2021 MRK Ljubljana : RD Herz Šmartno 32 : 28

Ribničani so upravičili vlogo papirnatih favoritov in na uvodni tekmi sezone na kolena spravili novince na prvoligaški sceni iz Šmartnega pri Litiji. Domačini so imeli od prve do zadnje minute vaje igre v svojih rokah in lomili odpor gostov. Njihova prednost je konstantno naraščala, po vodstvu s 25:18 v 40. minuti pa je bilo jasno, da bosta točki ostali v deželi suhe robe. V domači ekipi je bil najučinkovitejši **Žan Žagar** z 11 goli, v gostujoči pa **Luka Rozina** in **Janez Grum**, ki sta dosegla po sedem zadelkov.

Celjani so upravičili vlogo favoritov in v Šmartnem pri Litiji vknjižili drugi par točk. Domača zasedba je bila v prvem polčasu povsem konkurenčna nekdanjim absolutnim vladarjem slovenskih roko-

metnih igrišč. Korak z njimi so držali tudi na začetku drugega polčasa, po izidu 19:21 pa se je tehtnica odločno nagnila na stran Celjanov, ki so v končnici tekme povsem zasenčili srčne, a neizkušene gostitelje. V gostujoči ekipi so **Gal Marguč**, **Ante Ivanković** in **Tilen Kodrin** dosegli po sedem golov, v domači je bil najučinkovitejši **Janez Grum** s šestimi zadetki.

Ljubljančani so na Galjevici rutinsko opravili svojo nalogo in na svoj račun vpisali drugi par točk. Domačini so že v deseti minuti povedli s 5 : 1, v nadaljevanju dvoboja pa v kali zatrli vse poskuse gostov po preobratu. Do konca obračuna so imeli popoln nadzor nad tekmečci in se zasluženo veselili druge zmage v tej sezoni. V domači ekipi je blestel **Jure Lukman** z desetimi goli, v gostujoči je bil najučinkovitejši **Andraž Justin** s sedmimi zadetki.

S kom se bodo varovanci trenerja Aleša Šmejca pomerili v oktobru?

2. 10. RD Herz Šmartno : RK Slovenj Gradec 2011

8. 10. RK Trimo Trebnje : RD Herz Šmartno

16. 10. RD Herz Šmartno : RK Gorenje Velenje

23. 10. RK Dobova : RD Herz Šmartno

30. 10. RD Herz Šmartno : RK Sviš Ivančna Gorica

V mesecu septembru so s tekmami pričeli tudi kadeti in starejši dečki A, kmalu pa bodo na vrsti tudi neuradna tekmovanja pri mlajših dečkih, ki bodo v novi sezoni v obliki turnirjev.

NI PREPOZNO DA POSTANEŠ ROKOMETAŠ!! Vse fante od 5. do 9. razreda OŠ, ki jih zanima rokomet, VABIMO, da se vpišejo v ŠMARSKO ROKOMETNO ŠOLO. Info: 040 629 384 ali info@rdsmartno.si.

Vse novosti glede nove sezone in spremljanja tekem bomo objavljali na Facebook in Instagram strani, na katerih si lahko ogledate vse zadnje novice. Gledalce vabimo k nakupu »klubskih podpornih kartic« za sezono 2021/22, ki med drugim omogočajo ogled vseh domačih tekem sezone, personalizirano podporno kartico in majico RD Herz Šmartno v vaši velikosti. »Borimo se za Šmartno!«

Javna zahvala

Izredna hvala pripadnikom Prostovoljnega gasilskega društva Vintarjevec za izvedbo delovne akcije. Še večja zahvala tudi družini Smrekar-Božič, nečaku Tinetu za vso organizacijo, da je vse bilo tako, kot mora biti, in ostalim malim nadobudnem. Zahvala tudi ostalim bratom in sestram za pomoč v stiski, posebej sestri Mariji in sosedu Silvi. Zahvaljujem se tudi tistim, ki so mi ponudili pomoč, a žal niso prišli na vrsto ali pa sem pomoč zavrnila dobronamerno zaradi bolezni. Naj mi ne zamerijo, saj tudi teh ni bilo malo. Zahvala tudi zdravstvenemu osebju za urgentno pomoč. Vsem še enkrat hvala, zdaj ne tečejo samo solze žalosti, zdaj so tudi solze sreče za pomoč v stiski.

Družina Petek, Vintarjevec

ZAHVALA

ANA TOMAŽIČ

12. 4. 1956–1. 9. 2021

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, podarjene sveče in cvetje. Posebna zahvala pa tudi dr. Juteršek iz ZD Litija in Andreju Jerantu iz KSP Litija za lepo organizacijo pogreba. Zahvaljujemo se tudi gospodu župniku Janežu Ferležu za opravljen obred.

Vsi njeni

*Zdaj bivaš vrh višave jasne,
kjer ni mraku, kjer ni noči;
tam sonce sreče ti ne ugasne,
resnice sonce ne stemni.
(Simon Gregorčič)*

ZAHVALA

V mesecu maju se je od nas za vedno poslovila naša draga mami, tašča in sestra

IVANKA IHAN

iz Dolnjega Vrha 4, Primskovo, rojena 26. 3. 1953.

Iskreno se zahvaljujemo vsem prijateljem, sosedom, sorodnikom, sodelavcem in znancem za izrečeno sožalje, vso pomoč, tolažbo, darovane sveče, cvetje, maše ter molitve. Posebna zahvala gre njenima prijateljicama Dušanki Kraševc in Lojzki Rozina, ki sta ji v času njene boleznii vseskozi stali ob strani, jo spodbujali in lepšali njene dneve. Najlepša hvala g. župniku Jožetu Hauptmanu za lepo opravljen obred pogreba ter ge. Marinki Vidgaj za ganljive besede slovesa. Hvala vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku, obiščete njen grob in se je spominjate. Dragi mami, hvala ti za tvoj zglede, tvojo skrb, vse tvoje delo in tvojo brezpogojno ljubezen. Neizmerno te pogrešamo. Za tabo ostaja velika praznina in spomin nate, ki ostaja za vedno. Počivaj v miru in naj ti bo lepo na drugi stran mavrice.

Hčerka Tatjana z Jankom, Anže, Mataja ter brat Tone z Lidijo

*Ni več te na klopci in v hiši,
nič več se glas tvoj ne sliši,
če lučko na grobu bi ugasnil vihar,
je v naših srcih ne bo nikdar.*

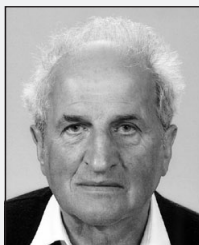
ZAHVALA

V 96. letu se je od nas poslovila

IVANKA KOLEŠA

iz Zavrznika,
11. 5. 1926–27. 8. 2021.

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom za izrečeno sožalje, darovane sveče in prispevke za cerkev. Posebna zahvala velja dr. Klemnu Lipovšku, patronažni sestri Sandri in sestri Lizi za vso zdravstveno nego in oskrbo. Iskrena hvala gospodoma župnikoma, Marku Stegnarju in Vinku Malovrhu, za duhovno oskrbo in lepo opravljen obred, službi KSP Litija, pevcem za ganljive pesmi slovesa ter trobentaču za zaigrano tišino. Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Žalujoči: hčerka Majda z Justinom, vnuka Tatjana in Boštjan z družinama

*Ljudje, ki jih ljubimo, ne gredo proč,
z nami hodijo nevedoč.
Ne vidimo jih in ne slišimo, a vendar so z nami,
še vedno ljubljene, pogrešani in nam najdražji.*

ZAHVALA

Od nas se je poslovil naš dragi

MARJAN JURIČ

iz Male Kostrevice
(6. 7. 1934–23. 7. 2021).

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in svete maše. Hvala vsem, ki ste ga v velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, hvala duhovniku g. Malovrhu za poslovilni obred, g. Stoparju za ganljive besede slovesa, delavcem KSP Litija in pevcem. Iskrena hvala vsem, ki ste mu življenje lepšali na kakršenkoli način, ga imeli radi in spoštovali.

Zelo ga pogrešamo.

Žalujoči: žena Ivanka, hčerke Anka, Zvonka, Darinka ter sin Marjan z družinami

ZAHVALA**ŠTEFKA JERANT**

(1949–2019)

23. 10. 2019

Minilo je dve leti, odkar te ni. Tako kot reka v daljavo se zgubi, odšla si tiho brez slovesa, za seboj pustila si spomin na naša skupna srečna leta. Le srce in duša ve, kako boli, ko več te ni.

Vsi tvoji

*Bili smo čustveno bogati,
dokler si bila z nami ti,
a zdaj živijo le spomini
na te srečne dni.*

ZAHVALA

V 88. letu življenja se je od nas poslovila draga

MARIJA (MIRA) HAUPTMAN,

rojena Ponebšek (8. 12. 1932–17. 9. 2021), iz Gradiških Laz.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam ob žalostnih trenutkih stali ob strani in čutili z nami. Hvala vam za vsak iskren stisk roke, za vse tople in sočutne objeme in besede. Hvala vsem, ki ste darovali cvetje, sveče in svete maše. Zahvaljujemo se ge. Mii za njeno večletno neizmerno pomoč in DSO Tisje, Enota Litija za skrbno nego v zadnjih dveh mesecih njenega življenja. Hvala g. župniku Marku Mohorju Stegnarju, ki je našo mamo pospremil k večnemu počitku, hvala tudi pevcem za zapete pesmi in pogrebni službi.

Mama, vsa toplina tvojega srca bo ostala vedno z nami.

Vera, Maja in Fani z družinami

*Posebni ljudje živijo v naših srcih,
tudi ko niso več z nami.*

V SPOMIN**ALOJZU HAUPTMANU**

(Šuštarjev Lojze)
25. 7. 1928–26. 10. 1991

Svoj mir in uteho je naša draga mama našla ob svojem možu in našem očetu, ko prav v teh dneh mineva 30 let, ko se je tiho poslovil od nas.

Hvala vama za vso dobroto, ki sta nam jo tako nesebično delila vse življenje. Spita spokojno, naj vaju grejejo lučke naše ljubezni.

Hvala vsem, ki ste ga ohranili v lepem spominu.

Bolj ko je komat okrancljan, bolj konj z veseljem vleče

Avtor članka: Domen Merzel (odlomek zapisa spominov Franca Adamčiča)

PREMERE HLODOV JE OČE PISAL NA ZAVOJČEK CIGARET

Furmane je potrebno ločevati: nekateri so se ukvarjali samo s prevozništvom, drugi pa s spravilom lesa. Niso vsi opravljali vsega, ker so imeli tudi drugačne konje. Konji, ki so bili pretežno na cesti, za delo v gozdu sploh niso bili primerni, sploh za težje terene, in zato so se s takimi konji dogajale nesreče. Ti konji se namreč za razliko od »gozdnih« niso znali obnašati pri vleki lesa v gozdu. Moramo vedeti, da pred približno štirimi desetletji pri delu v gozdu ni bilo traktorjev ali hidravlike. Les se je že v gozdu oblikoval in pripravljaj za spravilo s konji. Če je bil teren ugoden, se je lahko vlačilo tudi s parom konj. Oče je pripovedoval, da so s Kresniškega vrha spravljali hrastov les za prvi kresniški most, ki je bil nižje od mesta sedanjega, in ga je v času velikih poplav v zelo kratkem času odnesla voda. Takrat so v gozdu prvič popravljali in širili poti. Namensko so sekali drevje, da so lahko vlačili osem-meterske hlode. Tak hlod je že v osnovi tako težek, da ga en sam konj ne more premakniti. Pomembna priprava hloda v gozdu je bilo *čeljenje*.

Iz gozda so spravljali različne vrste lesa in tudi po tem so se furmani delili. Ena vrsta je bil gradbeni les za rudnike, drobna smrekovina, ki ga je lahko spravljaj vsak. Druga vrsta so bile kostonjeve *štange* za elektro drogove, takrat je bilo namreč vse iz kostonja. Vleka je bila težavna v ozkih, zavitih *grabnih*, ker so se štange zatikale in jih je bilo težko spravljati čez ovinke. Pri tem se je izkazala spretnost konja, da se, kadar se je ta štanga zaradi napetosti sprožila, ni ustrašil in se je pravočasno umaknil, da ga ni poškodovala. Posebno težek teren je bil v okolici Reke (Pustovega mlina), kjer se je les vlačil na strmih pobočjih. Vlake so bile speljane na ozko, tako da se je les odpenjal, na nižji nivo se je hlode *pajvalo* in jih nato ponovno zapenjalo in vlačilo do druge *drče*. Na ta način so les privlekli do *ramp* za nalaganje. Tudi tukaj je moral biti konj pameten, da ni lesa potegnij predaleč, ker ga je lahko potegnijlo po brežini. Mislim, da se je nekemu iz Jablaniške doline pripetila takšna nesreča, da mu je konje potegnijlo v drčo.

Po letu 1970 so se začeli uporabljati gozdni kamioni, ki so prevzeli prevoz lesa od nakladalne rampe v gozdu do končne postaje. Tudi v teh časih je moj oče še vedno vozil les z vozom. Spomnim

Odvoz največjega posekanega hloda (med letoma 1960 in 1965). Tako so bili ponosni na dosežek, da so ga fotografsko zabeležili.

Franco Adamčič starejši s tovorom porajklane hlobovine

se, da je recimo trikrat privlekel les iz gozda, naložil na voz in odpeljal v lesno v Zagorico. V tistih časih se je kostonjev les vozil tudi na postajo v Litijo. Tam je les prevzemal elektro za svoje potrebe, nalagalo pa se je tudi na vagone za druge kupce.

Za prevoz peska smo imeli *kubikarico*, pa tudi *amerikanko* za kipanje. Zanimivo je, da je oče ves material za našo štalo, ki je v veliki meri zidana, pripeljal s Save, nato pa so se betonski izdelki izdelali na mestu gradnje. Prav tako stebri za kozolec in vsa kritina. Verjetno je bil razlog v dragih kamionskih prevozi ali pa v tem, da je bila konjska vprega doma.

Posekan les se je vozil v Zagorico ali Litijo. Kontrola kubikov se je izvajala dvakrat, najprej so les izmerili sekači v gozdu, nato je les izmeril še skladiščnik v Zagorici. Hlode je pomerial s kleščami, oče pa je iste vrednosti, premere hlobov, napisal kar na zavojček cigaret Ibar. Jaz sem moral doma s pomočjo tablic preračunati količino, ki je bila dnevno prepeljana. Papirje so nato poslali na gozdno, oče je po zaključeni partiji odšel do Gradiškove Cirile, ki je bila blagajničarka na gozdni in je izplačala zaslužek. Vse se je plačevalo v gotovini, brez Fursa, brez davčne, v tistih črnih časih. Nismo veliko vedeli niti ne vse naredili prav, a gotovo je bilo prisotne več zdrave pameti.

Zaslužek s spravilom lesa je bil tako dober, da se je oče v nekaterem trenutku odpovedal dobri službi na gozdni, ki bi mu pomagala do boljše *penzije*.

Očeta sem dostikrat spremljal na furah. Najbolj se spomnim prevoza, ko sva vozila kompletno ostrešje za hišo Janeza Femca, ki jo je delal na Ustju; star sem bil okoli deset let. Najprej sva se odpeljala v Cerovico, kjer so imeli pripravljen les. Napovedovali so močno spremembo vremena: ohladitve in tudi sneg. Ko sva ob soncu odhajala, sva se oba smejala, češ da so vremenarji spet ustrelili mimo. Ko so možje les naložili, je pričelo pihati in deževati. Niso se dosti ozirali na vreme in so s kozarci proslavljali uspešno naložen tovor. V Cerovici se je že mračilo in Femčev Janez je priganjal k odhodu. Pri Jablanici je že tako močno deževalo, kot bi se utrgal oblak. Cesta je bila poplavljenja in nama je izginila izpred oči. Janez je s svojo katrcjo zapeljal pred konje, prisedel sem k njemu in z vsemi štirimi utripalkami je avto počasi spremljal vprego. Zunaj je treskalo, padala je sodra. Ko smo se končno pripeljali do Marofa (lesena hiša na Jezeh), sva tam odpela konje in jih brez voza odpeljala v štalo. Naslednji dan, ko se je vreme umirilo, sva šla s konji po voz in ga odpeljala v klanec do njihove hiše. Prigod s tem prevozom pa še ni bilo konec. Ko so konji zavili levo proti hiši, je Labud, ki je bil zelo močan in je veliko stvari lahko premaknil sam, stopil na polivinil, prekrit s plastjo peska. Popustil je in voz je zdrsnil nazaj preko ceste v jarek in nasedel. Možje so očistili pesek in odstranili polivinil. Oče je rekel, da bodo zadaj privzdignili voz, enkrat poskusili potegniti, a če konja ne bosta zmogla, se bo nekam šlo še po en par. Ko je Labud videl, da so odmaknili polivinil, je napel vse sile in sta lahko konja sama potegnijla voz iz jarka.